VIŠJA STROKOVNA ŠOLA ACADEMIA

MARIBOR

SODELOVANJE VARNOSTNIH SLUŽB Z GASILCI, VNC IN CENTROM 112 V PRIMERU POŽARA NA VAROVANEM OBJEKTU

Kandidat : Mitja Mahorič

Vrsta študija: študent izrednega študija

Študijski program: Inženir varovanja

Mentor predavatelj: mag. Boris Grilc

Mentor v podjetju: Dragomir Murko

Lektor: Katja Kozel, uni. dipl. slov.

Maribor, 2022

IZJAVA O AVTORSTVU DIPLOMSKEGA DELA

Podpisani Mitja Mahorič, sem avtor diplomskega dela z naslovom Sodelovanje varnostnih služb z gasilci, VNC in centrom 112 v primeru požara na varovanem objektu, ki sem ga napisal pod mentorstvom mag. Borisa Grilca.

S svojim podpisom zagotavljam, da:

- je predloženo delo izključno rezultat mojega dela,
- sem poskrbel, da so dela in mnenja drugih avtorjev, ki jih uporabljam v predloženi nalogi, navedena oz. citirana skladno s pravili Višje strokovne šole Academia Maribor,
- se zavedam, da je plagiatorstvo – predstavljanje tujih del oz. misli, kot moje lastne kaznivo po Zakonu o avtorski in sorodnih pravicah (Uradni list RS, št. 16/07 – uradno prečiščeno besedilo, 68/08, 110/13, 56/15 in 63/16 – ZKUASP); prekršek pa podleže tudi ukrepom Višje strokovne šole Academia Maribor skladno z njenimi pravili,
- skladno z 32.a členom ZASP dovoljujem Višji strokovni šoli Academia Maribor objavo diplomskega dela na spletnem portalu šole.

Ptuj, september 2022 Podpis študenta:

ZAHVALA

Zahvaliti se želim mentorju mag. Borisu Grilcu za vodenje pri pisanju diplomskega dela, hkrati se želim zahvaliti tudi vsem drugim predavateljem, ki so mi tekom študija predajali nova znanja. Najlepše hvala vsem, ki so sodelovali pri raziskavi, na kateri diplomsko delo temelji in mi nesebično predali informacije o njihovem delu ter izkušnjah.

Hvala tudi družini za podporo, spodbudo in močno voljo, s katero so me spremljali na moji poti do zaključka študija.

POVZETEK

Diplomska naloga »Sodelovanje varnostnih služb z gasilci, VNC in centrom 112 v primeru požara na varovanem objektu« obravnava splošna dejstva o varnostnih službah, zakonske podlage delovanja varnostnih podjetij v Republiki Sloveniji, pooblastila varnostnega osebja in naloge varnostnega osebja na kraju požara. Vloga varnostnega osebja pri požaru na varovanem objektu je pravočasno odkritje požara in javljanje požara, kasneje pa zagotavljanje aktualnih in resničnih informacij ostalih službam, ki pri gašenju požara sodelujejo. Center za obveščanje zbere vse pomembne informacije o dogodku in jih preda gasilski enoti. Informacije, ki so ključne za uspešen začetek akcije gašenja, so kraj dogodka, podatki o morebitnih ujetih v požaru, morebitnih poškodovanih in o prisotnosti nevarnosti, kot je na primer plinska napeljava ali prisotnost nevarnih snovi v objektu. Na podlagi teh informacij se gasilska enota odloča o nadaljnjih ukrepih. Gasilska enota v najkrajšem možnem času izvozi in po potrebi aktivira dodatne sile. Na kraju požara posrbi za varnost, pogasi požar in rešuje morebitne ujete in poškodovane v požaru. Enota po požaru vzpostavi požarno stražo. V nalogi smo raziskali, kako vse naštete službe medsebojno sodelujejo in opravljajo svoje naloge. V praktičnem delu smo na osnovi izvedenih intervjujev potrdili hipotezi, ki pravita, da varnostne službe v načrtih varovanja predvidijo tudi naloge, povezane s požarno varnostjo in da so varnostniki dovolj usposobljeni, da se znajo v primeru požara ustrezno odzvati. Ugotovili smo tudi, da varnostne službe v primeru požara na varovanem objektu s svojim delom ne vplivajo na zagotavljanje pravočasnega odziva gasilcev. Izvedena raziskava je pokazala, da varnostne službe dobro sodelujejo z gasilci in s centrom za obveščanje, pri čemer je največja pomanjkljivost slabo poznavanje varovanih objektov, saj varnostniki pogosto ne znajo usmeriti gasilcev k mikro lokaciji požara in ne poznajo podatkov o objektu, kot so informacije o plinskih napeljavah ter drugih nevarnostih. Naslednja pomanjkljivost je pomanjkanje zaupanja med varnostnimi podjetji in njihovimi strankami, ki podjetju ne zaupajo dostopov do vseh prostorov v varovanih stavbah. V splošnem varnostne službe ustrezno reagirajo v primeru požara, občasno pa tudi same pogasijo začetne požare. Sodelovanje in delovanje služb bi bilo mogoče izboljšati z zagotavljanjem popolnih informacij s strani varnostnega osebja ostalim službam, hkrati pa bi varnostno osebje moralo bolje poznati varovane objekte. S tem bi se lažje preprečile velike materialne škode in ogroženost človeških življenj.

Ključne besede: REŠEVANJE, VARNOST, SILE, OPREMA, INTERVENCIJA

ABSTRACT

Cooperation of security services with the fire brigade, VNC and the 112 center in the event of a fire at a protected facility:

The diploma thesis deals with general facts about security services, the legal basis for the operation of security companies in the Slovenia, the authorizations of security personnel and the tasks of security personnel at the scene of a fire in a protected building, which is quick discovery of the fire, reporting and giving the true information to the other services involved in extinguishing the fire. The notification center collects all relevant information about the event and hands it over to the fire department. Information that is crucial for the successful start of a firefighting is the location of the event, information about possible people caught in the fire, possible injuries, and the presence of hazards, such as gas piping or dangerous substances in the building. Based on this information, the fire department decides on further actions. The fire department exports and, if necessary, activates additional forces in the shortest possible time. At the scene of the fire it ensures safety, extinguishes the fire and rescues any people trapped and injured in the fire. The unit establishes a fire watch after a fire. In the research, we investigated how all the services interact with each other and perform their tasks. In the practical part, on the basis of conducted interviews, we confirmed the hypotheses that the security services also foresee tasks related to fire safety in the security plans and that the security guards are sufficiently trained to be able to respond appropriately. We also found that in the event of a fire at a protected facility, the security services do not affect the timely response of the fire brigade through their work. The research showed that the security services cooperate well with the fire brigade and the information center, with the biggest drawback being the poor knowledge of the protected facilities, as the security guards often do not know how to direct the fire brigade to the micro location of the fire and do not know information about the facility, such as information about gas pipes and other hazards. The next drawback is the lack of trust between security companies and their customers, who do not trust the company with access to all rooms in protected buildings. In general, the security services react appropriately in the event of a fire and in some cases even put out the initial fires themselves. The cooperation of the services could be improved by providing complete information from the security personnel to the other services, and at the same time, the security personnel should have a better knowledge of the protected facilities.

Keywords : RESCUE, SECURITY, FORCES, EQUIPMENT, INTERVENTION

KAZALO VSEBINE

1 UVOD 6

1.1 Opis področja in opredelitev problema 6

1.2 Namen, cilji in osnovne trditve 7

1.3 Predpostavke in omejitve 7

1.4 Uporabljene raziskovalne metode 8

2 VARNOSTNE SLUŽBE 9

2.1 Splošno o varnostnih podjetjih 9

2.2 Zakonske podlage za delovanje varnostnih podjetij v Republiki Sloveniji 10

2.3 Dolžnosti, ukrepi in pooblastila varnostnega osebja 12

3 SILE ZA ZAŠČITO, REŠEVANJE IN POMOČ 14

3.1 Splošni podatki o silah za reševanje v Republiki Sloveniji 14

3.1.1 Prostovoljne sile 15

3.1.2 Poklicne enote 16

3.1.3 Enote civilne zaščite 16

3.2 Gasilci 17

3.3 Regijski center za obveščanje 21

3.4 Varnostno nadzorni center VNC 23

4 NESREČE 24

4.1 Vrste nesreč 24

4.2 Izredni dogodki 26

4.3 Naloge varnostnega osebja v primeru izrednega dogodka 26

4.4 Požar 27

4.5 Ukrepanje v primeru požara 28

4.6 Zavarovanje kraja dogodka 29

5 ANALIZA SODELOVANJA VARNOSTNIH SLUŽB Z GASILCI, VNC IN CENTROM 112 V PRIMERU POŽARA NA VAROVANEM OBJEKTU 31

5.1 Namen in vzorec raziskave 32

5.2 Rezultati raziskave 32

5.3 Ugotovitve 32

5.4 Preverjanje hipotez 34

6 ZAKLJUČEK 36

7 LITERATURA 38

PRILOGA A – INTERVJUJI Z VARNOSTNIMI SLUŽBAMI 41

PRILOGA B – INTERVJUJI Z GASILCI 43

PRILOGA C – INTERVJUJI S CENTROM ZA OBVEŠČANJE 112 46

KAZALO SLIK

SLIKA 3.1: DELEŽ POSAMEZNIH SIL ZA REŠEVANJE V RS GLEDE NA NAČIN VKLJUČEVANJA DRŽAVLJANOV 14

SLIKA 3.2: REGIJSKI CENTRI ZA OBVEŠČANJE NA OBMOČJU SLOVENIJE 23

SLIKA 4.1: OBMOČJA NA KATERIH SO MOŽNE KATASTROFALNE POPLAVE 24

SLIKA 4.2: POŽARNA OGROŽENOST NARAVNIH OBMOČIJ V SLOVENIJI 25

SLIKA 4.3: GAŠENJE POŽARA V PROSTORIH SLOVENSKIH ŽELEZNIC NA PTUJU 29

SEZNAM KRATIC IN SIMBOLOV

KRATICA/SIMBOL	RAZLAGA POMENA KRATICE/SIMBOLA
ARSO	Agencija Republike Slovenije za okolje
EMS	Potresna lestvica
GZS	Gasilska zveza Slovenije
RS	Republika Slovenija
URSZR	Uprava Republike Slovenije za zaščito in reševanje
VNC	Varnostno nadzorni center
ZGas	Zakon o gasilstvu
ZRSZV	Zbornica za razvoj slovenskega zasebnega varovanja
ZZasV-1	Zakon o zasebnem varovanju

1 UVOD

V diplomski nalogi z naslovom »Sodelovanje varnostnih služb z gasilci, VNC in centrom 112 v primeru požara na varovanem objektu« bomo preučili tako teoretična izhodišča, kot tudi spoznanja ob izvedeni raziskavi na temo vloge varnostnih služb in njihovega sodelovanja z omenjenimi službami v primeru požara.

V uvodu smo opisali razloge, zaradi katerih smo se odločili za izbrano temo in kakšen je pomen poznavanja te teme. Opisali smo področja, ki smo jih raziskali.

V drugem poglavju opisujemo splošna dejstva o varnostnih službah, zakonske podlage za delovanje varnostnih podjetij v Republiki Sloveniji, pooblastila varnostnega osebja in pa naloge, ki jih ima varnostno osebje na kraju nesreče.

Tretje poglavje je namenjeno podajanju splošnih informacij o silah za reševanje v Republiki Sloveniji, s poudarkom na gasilcih, centru 112 in varnostno nadzornem centru VNC. V četrtem poglavju opredeljujemo vrste nesreč, delitev nesreč, posebno pozornost pa namenjamo požaru in ukrepom v primeru požara.

Sledi raziskovalni del, v sklopu katerega predstavljamo rezultate raziskave o sodelovanju varnostnih služb z gasilci, centom 112 in VNC v primeru požara na varovanih objektih na podlagi praktičnih izkušenj sodelujočih, s katerimi bomo opravili intervju. V sklopu raziskovalnega dela analiziramo trenutno stanje na področju vloge varnostnih služb v primeru požara na varovanem objektu in podajamo predloge za efektivnejše opravljanje funkcije varnostnih služb v omenjeni situaciji.

V sklepu še enkrat povzemamo ugotovitve izvedene raziskave in jih povežemo s teoretičnimi izhodišči, ki smo jih obravnavali v teoretičnem delu diplomske naloge.

1.1 Opis področja in opredelitev problema

Za izbrano temo diplomskega dela smo se odločili predvsem zaradi njene kompleksnosti, saj povezuje delo varnostnih služb tako z gasilci, kot z Varnostno nadzornim centrom in Centrom za obveščanje. V primeru požara na varovanem objektu je velikega pomena, da vse od omenjenih služb poznajo svoje naloge, jih opravijo pravočasno in korektno, saj je vzajemno sodelovanje vseh navedenih ključno za uspeh pri boju s požarom. Pomembno se nam zdi raziskati, kakšno vlogo lahko v krizni situaciji, kot je požar na objektu, opravi varnostno osebje in kakšne so praktične izkušnje na tem področju. Na podlagi zbranih informacij bi želeli

izpostaviti tudi področja, na katerih bi lahko varnostne službe v obravnavanih situacijah delovale bolje in predstaviti predloge za izboljšavo.

Področja, ki jih bomo raziskovali, bodo varnostne službe v Republiki Sloveniji, sile za reševanje v Republiki Sloveniji, vrste nesreč s poudarkom na požaru in ukrepanje ob požaru ter sodelovanje v primeru požara na varovanem objektu med varnostnimi službami, gasilci, Varnostno nadzornim centrom in Centrom za obveščanje.

1.2 Namen, cilji in osnovne trditve

Cilj diplomskega dela je opredeliti vlogo varnostnih služb v sodelovanju z gasilci, varnostno nadzornim centrom VNC in centrom 112 v primeru požara na objektu, ki ga varujejo. Namen diplomskega dela je preučiti pomen, pooblastila in naloge varnostnih služb v Republiki Sloveniji. Zanima nas, kakšne so njihove dolžnosti, pravice, omejitve in pooblastila, predvsem pa kakšne so naloge varnostnega osebja na kraju nesreče. Spoznati želimo tudi pomen in vlogo sil za reševanje v Republiki Sloveniji s poudarkom na gasilcih, centru 112 in varnostno nadzornim centrom VNC. Zanimajo nas naloge in pooblastila vsake od teh služb. V sklopu diplomskega dela bomo spoznali vrste nesreč s poudarkom na požaru in ukrepe ob pojavu le teh. V raziskovalnem delu naloge bomo analizirali vlogo varnostnih služb pri sodelovanju z gasilci, VNC in centrom 112 v primeru požara na varovanem objektu ter predstavili rezultate raziskave, jih povezali s teoretičnimi izhodišči in oblikovali predloge za izboljšano delo varnostnih služb v primeru požara na varovanem objektu.

Hipoteze, ki jih bomo analizirali v sklopu diplomskega dela, so:

- H1: Varnostne službe v načrtih varovanja predvidijo tudi naloge, ki so povezane s požarno varnostjo.
- H2: Varnostniki so dovolj usposobljeni, da se znajo v primeru požara ustrezno odzvati.
- H3: Varnostne službe v primeru požara na varovanem objektu s svojim delom zagotovijo pravočasen odziv gasilcev.

1.3 Predpostavke in omejitve

Predpostavljamo, da pri iskanju teoretičnih izhodišč ne bomo imeli težav, saj je dostopnih veliko virov na temo varnostnih služb, služb za reševanje in na temo nesreč, natančneje požarov. Omejitve pričakujemo pri raziskovalnem delu naloge, saj nam morda nekatere

informacije o preteklih dogodkih, ne bodo na voljo. Menimo, da vzpostavitev sodelovanja z varnostnimi službami ne bo težava, lahko pa pride do predaje pomanjkljivih informacij.

Predpostavljamo, da bomo v sklopu diplomskega dela potrdili vse zastavljene hipoteze, torej da obstajajo predvidene zadolžitve, ki jih morajo predstavniki varnostne službe opraviti v primeru požara na varovanem objektu, da so varnostniki hkrati tudi dovolj izobraženi, da se znajo v primeru požara ustrezno odzvati, in da varnostne službe v primeru požara s svojimi ukrepi zagotovijo pravočasen odziv gasilcev.

1.4 Uporabljene raziskovalne metode

Pri pisanju diplomskega dela bomo uporabili metodo deskripcije za opisovanje dejstev, metodo kompilacije za povzemanje dejstev in komparativno metodo za primerjavo teh dejstev in pojavov. Pri raziskovalnem delu naloge bomo uporabili metodo raziskovanja in kvalitativno metodo intervjuja. Metodo intervjuja bomo uporabili za pridobivanje podatkov o izkušnjah anketirancev glede vloge varnostnih služb pri požarih na varovanih objektih. Na koncu bomo ponovno uporabili metodo komparacije za primerjavo rezultatov raziskave s teoretičnimi izhodišči in predstavili spoznanja.

2 VARNOSTNE SLUŽBE

Po Uradu vlade republike Slovenije za komuniciranje (v nadaljevanju: (GOV.si, n.d.a)) je zasebno varovanje zagotavljanje varnosti ljudi in njihovega premoženja pred kaznivimi dejanji, poškodbami, uničenji na varovanem območju, objektu ali prostoru. Varnost se zagotavlja s pomočjo sistemov tehničnega varovanja in varnostnega osebja.

2.1 Splošno o varnostnih podjetjih

V Sloveniji lahko zasebno varovanje opravlja gospodarska družba ali samostojni podjetnik z registrirano dejavnostjo in veljavno licenco ob hkratnem izpolnjevanju zakonskih pogojev. Pred opravljanjem dejavnosti varovanja je potrebna sklenitev pogodbe med naročnikom zasebnega varovanja in podjetjem, ki varovanje nudi. Varnostno osebje mora imeti veljavno licenco in izpolnjevati pogoje iz zakona o zasebnem varovanju. Varovanje zajema (GOV.si, n.d.a):

- varovanje oseb,
- varovanje ljudi in njihovega premoženja,
- prevoz in varovanje pošiljk visoke vrednosti,
- varovanje na javnih zbiranjih,
- varovanje na prireditvah,
- upravljanje VNC,
- načrtovanje in izvajanje sistema tehničnega varovanja.

V Sloveniji se varnostna podjetja združujejo v Zbornico za razvoj slovenskega zasebnega varovanja (v nadaljevanju: ZRSZV), ki je strokovno gospodarsko interesno združenje za povezovanje fizičnih in pravnih oseb na področju zasebnega varovanja oseb in premoženja v Republiki Sloveniji. ZRSZV nudi podporo varnostnemu osebju, sprejme kodeks politične etike in nadzoruje spoštovanje le tega, zastopa svoje člane pred državnimi službami, članom poslovno svetuje, pomaga pri vzpostavljanju poslovnih stikov ipd. V nadaljevanju predstavljamo nekatera večja podjetja, ki v Sloveniji nudijo storitve zasebnega varovanja in imajo večje število zaposlenega varnostnega osebja (ZRSZV, n.d.):

- *Sintal koncern* (največja družba za varovanje v Sloveniji, s sedežem v Ljubljani in 890 zaposlenimi, hkrati so edina družba, ki izvaja varovanje na območju celotne države brez podizvajalcev. Družba ima dva lastna certificirana VNC) (Sintal, n.d.),
- *Valina varovanje d.o.o.* (podjetje se ukvarja z varovanjem ljudi, premoženja, s tehničnim varovanjem, prevozom in varovanjem vrednostnih pošiljk, javnih zbiranj, prireditev, s protipožarnim varovanjem in reševanjem iz dvigal, zaposlenega varnostnega osebja je 187) (Valina, n.d.),
- *Aktiva varovanje d.d.* (podjetje z več kot 1000 zaposlenimi deluje v Sloveniji in v Srbiji, ukvarja se z varovanjem premoženja, tehničnim varovanjem, prevozom vrednostnih pošiljk, varstvenim inženiringom, ima svoj VNC in izobraževalni center) (Aktiva, n.d.),
- *Vargas-Al d.o.o.* (sedež v Kidričevem, zaposlenih je 57 oseb, družba se ukvarja s fizično tehničnim in protipožarnim varovanjem premoženja) (ZRSZV, n.d.),
- *Tenzor d.o.o.* (sedež na Ptuju, število v podjetju zaposlenega varnostnega osebja je 33, podjetje se ukvarja z načrtovanjem in izvedbo varnostnih sistemom za varovanje ljudi in premoženja, avtomatizaciji zgradb in centralnimi nadzornimi sistemi, sistemi za upravljanje turističnih objektov ter s poslovnimi inteligencami in tehnološkimi rešitvami) (Tenzor, n.d.),
- *Fit Varovanje d.d.* (podjetje s sedežem v Ljubljani in 174 zaposleni s področja varovanja, ukvarja se s fizičnim varovanjem ljudi in premoženja, izgradnjo video sistemov, protivlomnimi in protipožarnimi sistemi, prevozom denarja, varovanjem poslovnih in stanovanjskih prostorov, varovanjem prireditev, reševanjem iz dvigal, ima pa tudi svoj VNC, ki je dosegljiv 24 ur na dan) (Fit Varovanje, n.d.).

2.2 Zakonske podlage za delovanje varnostnih podjetij v Republiki Sloveniji

Da lahko varnostno podjetje opravlja svojo dejavnost, mora pridobiti licenco s strani Ministrstva za notranje zadeve (v nadaljevanju: MNZ). Licenca je namenjena gospodarskim družbam ali posameznikom, ki želijo varovati življenja in osebno nedotakljivost oseb, ki želijo varovati tako premično kot nepremično premoženje, opravljati prevoz predmetov visokih vrednosti, kot so denar, zlato, umetnine, vrednostni papirji, opravljati varovanja na javnih shodih, prireditvah ali v gostinskih lokalih ter načrtovati, upravljati in vzdrževati sisteme

tehničnega varovanja. Varnostno osebje s službeno izkaznico izkazuje, da ima licenco za opravljanje naštetih nalog (GOV.si, n.d.a).

Službeno izkaznico za namen zasebnega varovanja lahko pridobijo posamezniki, ki so že dopolnili osemnajst let, ki so državljani Evropske unije, Evropskega gospodarskega prostora ali pa Švice. Posamezniki morajo biti strokovno usposobljeni za vrsto dela, ki ga želijo opravljati ter fizično in psihično sposobni za to delo. V zadnjih dveh letih jim ni smela biti odvzeta službena izkaznica zaradi kršitev Zakona o zasebnem varovanju (Uradni list RS št. 17/11, v nadaljevanju ZZasV-1, 2011), varnostno morajo biti neoporečni in pa obvladati morajo slovenski jezik (GOV.si, n.d.a).

Pravice in obveznosti samostojnih podjetnikov posameznikov, gospodarskih družb zavodov in ostalih subjektov na področju zasebnega varovanja, torej varovanja, ki ga ne zagotavlja država, ureja ZZasV-1. ZZasV-1 opredeljuje pojem zasebnega varovanja, način opravljanja zasebnega varovanja, oblike varovanja in licenc, ki smo jih že opisali. Zajema splošne določbe, pristojnosti pri izvajanju ZZasV-1, pogoje za opravljanje zasebnega varovanja, pogoje za pridobitev licence, postopek za pridobitev licence, pogoje za opravljanje internega varovanja, strokovno usposabljanje in izpopolnjevanje, ukrepe in dolžnosti varnostnika, oznake in delovno obleko, pogoje za tuje osebe, ki želijo opravljati zasebno varovanje v RS, obvezno organiziranje varovanja, nadzor, kazenske določbe, prehodne in končne določbe (ZZasV-1, 2011).

V skladu z ZZasV-1 se s Pravilnikom o izvajanju Zakona o zasebnem varovanju (Uradni list RS št. 17/11, v nadaljevanju Pravilnik o izvajanju Zakona o zasebnem varovanju, 2011) določajo podrobnejši pogoji za opravljanje zasebnega varovanja, vsebina vloge za pridobitev licence, za varnostno preverjanje in za pridobitev službenih izkaznic, cena, oblika in vsebina certifikata o licenci in službene izkaznice, podrobnejši opis izvajanja ukrepov varnostnika ipd. (ZZasV-1, 2011).

S Pravilnikom o izvajanju strokovnega usposabljanja in izpopolnjevanja varnostnega osebja (Uradni list RS št. 24/12, v nadaljevanju Pravilnik o izvajanju strokovnega usposabljanja in izpopolnjevanja varnostnega osebja, 2012) je določen način izvajanja strokovnega usposabljanja varnostnega osebja. Opisana je tarifa, način imenovanja in sestave komisij, postopek preverjanja znanja in merila za priznavanje strokovnega usposabljanja in izpopolnjevanja. Določen je tudi način izdaje potrdil o opravljenem usposabljanju in izpopolnjevanju ter o opravljenem preizkusu znanja za varnostno osebje. Po omenjenem pravilniku zajema strokovno usposabljanje in izpopolnjevanje varnostnega osebja sledeče:

- *strokovno usposabljanje za pridobitev nacionalne kvalifikacije*, pri katerem osebje pridobiva znanje in spretnosti, potrebne za opravljanje del varovanja in se pripravi na preizkus znanja,
- *obdobno strokovno izpopolnjevanje* je namenjeno osveževanju znanja in seznanjanju z novostmi, sledi mu obdobni preizkus strokovne usposobljenosti,
- *strokovno izpopolnjevanje* je namenjeno poglobitvi strokovnega znanja, prav tako mu sledi preizkus strokovne usposobljenosti.

2.3 Dolžnosti, ukrepi in pooblastila varnostnega osebja

Varnostno osebje je dolžno ukrepati strokovno, skladno z zakonitimi cilji uporabe ukrepov in ob upoštevanju človekovih svoboščin in pravic. Osebje lahko ukrepa zgolj na načine, določene v ZZasV-1, v vsakem primeru pa mora doseči cilj z najmanjšimi možnimi škodljivimi posledicami. Ukrepi ne smejo vključevati mučenja, poniževanja ali kaznovanja. Preden se ukrep izvede, mora varnostnik osebo obvestiti o redu in pravilih, jo opozoriti na posledice in ji omogočiti, da se posledicam izogne. Če varnostnik ugotovi, da z ukrepom ne bo mogoče doseči želenega cilja, mora z ukrepom takoj prenehati. Enako tudi v primeru, ko se preneha razlog za izvajanje ukrepa. S šibkejšimi skupinami, kot so invalidi, starejši, otroci, bolne osebe, nosečnice ipd., morajo varnostniki ravnati previdno in obzirno. Poleg ukrepov lahko varnostno osebje pri svojem delu uporabi tudi druga sredstva, kot so uporaba službenega psa, plinskega razpršilca in strelnega orožja pod pogoji, ki so določeni v ZZasV-1 (ZZasV-1, 2011).

Varnostnik lahko pri svojem delu uporabi spodaj navedene ukrepe, vendar le v primeru, ko je ogrožena osebna varnost, premoženje, življenja in pa v primeru kršenja reda oz. javnega reda na varovanem območju :

- *Opozorilo je ukrep izrečen osebi, ki s svojim* ravnanjem kaže, da bi lahko prišlo do kršitve reda ali javnega reda na varovanem območju,
- *Ustna odredba se izreče osebi*, ki krši red ali javni red na varovanem območju ali ogroža premoženje, varnost ali življenje ljudi. Takšni osebi se izreče zahteva, da s kršitvami ali ogrožanjem preneha ali zapusti območje,
- *Ugotavljanje istovetnosti* v primeru, ko je to potrebno za varnost ljudi, varnost varovane osebe, varnost premoženja ali pa je tako določeno v redu na varovanem območju,

- *Površinski pregled* je pregled vrhnjih oblačil, prtljage, vozila in tovora, na varovanem območju, ko je to potrebno za varnost ljudi, premoženja ali varovane osebe ali če tako določa red na varovanem območju in ob soglasju osebe. Varnostno osebje lahko zaseže predmete, s katerimi bi bilo mogoče izvesti napad ali samopoškodovanje in pa predmete, ki so na varovanem območju prepovedani. V določenih primerih je potrebno predmete izročiti policiji, druge predmete pa se po prenehanju razlogov za zadržanje vrne lastniku,
- *Preprečitev vstopa* na varovano območje lahko varnostno osebje izvede, če oseba ne soglaša s površinskim pregledom, če so pri pregledu najdeni nevarni ali prepovedani predmeti, če istovetnosti ne želi ali ne more izkazati, če krši red varovanega območja ali javni red na varovanem območju ali pa če je preprečitev vstopa potrebna za preprečitev ogrožanja ljudi ali premoženja na varovanem območju,
- *Zadržanje osebe* gre za odvzem prostosti, ki je ena od osnovnih človekovih pravic in svoboščin. Varnostnik lahko zadrži osebo do prihoda policije, vendar največ za dve uri, in sicer v primeru, ko je bila le ta zalotena v okoliščinah, ki kažejo na storitev kaznivega dejanja, ki se preganja po uradni dolžnosti, pri kršitvi reda ali javnega reda na varovanem območju, ali pri ravnanju neskladnem z ukrepi varnostnika, ravnanju s silo, grožnjo po uporabi sile, pri oviranju ali preprečevanjem ukrepov varnostnikov in pri odklanjanju preverjanja istovetnosti osebe ali odklanjanju površinskega pregleda,
- *Uporaba fizične sile* v primeru, ko varnostnik na noben drug način ne more osebi preprečiti neupravičenega vstopa na varovano območje, osebe odstraniti z varovanega območja, preprečiti ogrožanja ljudi ali premoženja, odvrniti napada nase ali varovano osebo ali zadržati osebe v skladu z zakonom. Ob tem je potrebno poudariti, da mora varnostnik pri izvedbi ukrepa spoštovati načelo sorazmernosti, kar pomeni, da uporabi najmilejšo fizično silo s katero bo lahko dosegel željeni cilj. Prav zaradi tega je fizična sila razdeljena v posamezne oblike (strokovni prijemi, strokovni udarci, strokovni meti in druge milejše oblike fizične sile)
- *Uporaba sredstev za vklepanje in vezanje* je dovoljena, ko varnostnik ne more preprečiti ogrožanja ljudi ali premoženja, odvrniti napada nase ali varovano osebo ali zadržati osebe do prihoda policije,
- *Uporaba drugih sredstev:* uporaba plinskega razpršilca, službenega psa, nošenje in uporaba orožja.

3 SILE ZA ZAŠČITO, REŠEVANJE IN POMOČ

Sile za zaščito, reševanje in pomoč služijo zagotavljanju prve pomoči, nujne medicinske pomoči, prve veterinarske pomoči, reševanje in gašenje v primeru požara, reševanje iz ruševin, reševanje v primeru zemeljskih in snežnih plazov, ob poplavah in drugih ujmah, v gorah, na vodah, v jamah, v rudniških nesrečah ipd. (GOV.si, n.d.b).

3.1 Splošni podatki o silah za reševanje v Republiki Sloveniji

Sile za zaščito, reševanje in pomoč se delijo glede na način vključevanja državljanov na (GOV.si, n.d.b):

- *Prostovoljne* (organizirane so predvsem pri humanitarnih organizacijah, dopolnjujejo jih tudi poklicne reševalne službe),
- *Poklicne* (samostojne službe),
- *Dolžnostne* (so službe Civilne zaščite Republike Slovenije, ki so organizirane na podlagi državljanske dolžnosti.

Na Sliki 3.2. je prikazana delitev sil za reševanje v Republiki Sloveniji glede na način vključevanja državljanov.

Slika 3.1: Delež posameznih sil za reševanje v RS glede na način vključevanja državljanov

Vir: (Ministrstvo za obrambo, Uprava RS za zaščito in reševanje, n.d.a)

Na področju reševanja in zaščite se Slovenija deli na trinajst regij, ki so hkrati območja izpostav Republike Slovenija za zaščito in reševanje. Država, lokalne skupnosti, zavodi in organizacije so dolžni organizirati sile za zaščito, reševanje in pomoč v skladu s tveganjem. Naloge zaščite,

reševanja in pomoči izvaja Slovenska vojska, policija, enote in službe Civilne zaščite Republike Slovenije, gospodarske družbe, zavodi, organizacije in enote ter službe društev in organizacij, ki se ukvarjajo z zaščito, reševanjem in pomočjo (GOV.si, n.d.b).

3.1.1 Prostovoljne sile

Prostovoljne sile so enote, službe in drugi operativni sestavi društev ter organizacij. Sodelovanje znotraj teh enot je prostovoljno ali poklicno, delujejo pa z namenom varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami. Državljani znotraj prostovoljnih enot delujejo neprofitno, njihovo delovanje pa se sofinancira s plačevanjem stroškov usposabljanja, opremljanja, obveznega zavarovanja, zdravniških pregledov in plačila obveznosti do delodajalcev. Upravičenost do teh stroškov se utemeljuje s prostovoljnim delovanjem članov na področju nalog javnega interesa in zagotavljanja varnosti državljanov. Denar se zagotovi iz državnega proračuna v skladu z določbami letnih aneksov k pogodbam med državo in posamezno organizacijo. K prostovoljnim silam med drugim prištevamo (GOV.si, n.d.b):

- *Gasilska služba* (gasilske enote štejejo 35 tisoč članov, ki so zadolženi za gašenje in reševanje v primeru požarov, za opravljanje preventivnih nalog varstva pred požarom in za nekatere naloge zaščite in reševanja ljudi ter premoženja v primeru naravnih nesreč, nesreč z nevarnimi snovmi ipd. Za nemoteno delovanje lokalnih gasilskih služb so zadolžene občine in država),
- *Gorska reševalna služba* (zadolžena je za reševanje ponesrečencev v gorah, iz zasneženih plazov, za iskanje pogrešanih v gorah, sodelovanje pri zaščiti in reševanju v primeru nesreč ter za reševanje iz žičnic ali kakšnih drugih težkih terenskih razmer. V Sloveniji gorska reševalna služba trenutno šteje 430 članov, organiziranih v sedemnajst postaj gorske reševalne službe),
- *Jamarska reševalna služba* (ukvarja se z reševanjem in iskanjem ponesrečencev v kraških jamah, z odpravljanjem posledic nesreč v kraških jamah, opazovanjem morebitnih nevarnosti v le teh in obveščanjem pristojnih o teh nevarnostih);
- *Podvodna reševalna služba* (namenjena je reševanju iz vode, iskanju pogrešanih v vodi, reševanju ljudi, premoženja, živali v primeru poplav in nesreč na vodi ter za opravljanje drugih nalog pri preprečevanju in omilitvi posledic nesreč na vodi);

- *Reševalci z reševalnimi psi* (reševalne enote s psi so namenjene iskanju pogrešanih ljudi in preživelih v ruševinah, skupno te enote v Sloveniji štejejo 251 članov).

3.1.2 Poklicne enote

Poklicne enote, ki so v RS organizirane za zaščito, reševanje in pomoč, so med drugim (GOV.si, n.d.b):

- *Slovenska vojska* (letalske enote v reševalnih akcijah, inženirske enote, služba prve pomoči, enote za radiološko, kemijsko in biološko zaščito),
- *Poklicne gasilske enote* (so v Sloveniji organizirane v trinajst poklicnih teritorialnih gasilskih enot in dve poklicni industrijski enoti, skupno število poklicnih gasilcev znaša 630 oseb. Zadolženi so za preventivna in operativna dela za zagotavljanje varstva pred požarom in reševanja ob nesrečah),
- *Nujna medicinska pomoč* (zagotavlja nenehno medicinsko pomoč poškodovancem in obolelim na območju RS, hkrati pa omogoča prevoze z reševalnimi vozili in helikopterske prevoze v nujnih primerih),
- *Ekološki laboratorij z mobilno enoto* (naloge ekološkega laboratorija so odkrivanje nevarnih radioaktivnih in kemijskih snovi ter bojnih strupov, pridobivanje vzorcev za analize, odkrivanje kontaminiranih območij, izvajanje dekontaminacije ipd.),
- *Enota za higiensko-epidemiološko delo* (zadolžena je za odkrivanje nalezljivih bolezni in za ukrepanje v primeru uporabe biološkega orožja).

3.1.3 Enote civilne zaščite

Enote Civilne zaščite so organizirane, ko ni mogoče izvajati nalog zaščite, reševanja in pomoči s poklicnimi ali prostovoljnimi službami. Mednje med drugim spadajo (GOV.si, n.d.b):

- *Enote za prvo pomoč* (nudijo prvo pomoč poškodovancem, nudijo prevoz lažje poškodovanih, nego poškodovanih in obolelih ter sodelujejo pri izvedbi higiensko epidemioloških ukrepov),

- *Tehnične reševalne enote* (sodelujejo pri sanaciji nesreč, pri gradnji sanitarnih objektov, pri urejanju začasnih nastanitev ogroženih prebivalcev, pri odstranjevanju ovir s cest in urejanju zasilnih poti ter sanaciji komunalne infrastrukture, pri gradnji protipoplavnih nasipov, zadolženi so za reševanje ljudi in premoženja iz poškodovanih ali ogroženih objektov in podobno),
- *Enote za varstvo pred neeksplodiranimi ubojnimi sredstvi* (na območju države odkrivajo, odstranjujejo in uničujejo neeksplodirana ubojna sredstva, ki so ostala na območjih po vojaških spopadih iz preteklosti),
- *Informacijski centri* (zbiranje, obdelava in posredovanje podatkov o posledicah nesreč, mrtvih in poškodovanih, nudenje prevajalskih storitev in psihološke pomoči v sodelovanju z zdravstvenimi ustanovami, policijo in drugimi).

3.2 Gasilci

Pri požaru na varovanem objektu je izjemnega pomena, da se le ta odkrije hitro, da se nemudoma in s pravimi informacijami obvesti pristojne službe in da prav vse od vpletenih služb svoje delo opravijo dosledno in po svojih najboljših zmožnostih. Ravno iz tega razloga nas je zanimalo, kakšno je sodelovanje varnostnih služb z gasilci, centrom za obveščanje in varnostno nadzornim centrom v primeru požara na varovanem objektu.

Ugotovili smo, da je sodelovanje med službami dobro, prostor za izboljšave pa predvsem ostaja na področju zagotavljanja popolnih informacij s strani varnostnega osebja ostalim službam. Dobro poznavanje varovanih objektov bi velikokrat močno olajšalo delo gasilcev, kar pomeni krajši čas do začetka gašenja in hitrejši dostop do morebitnih poškodovancev. Ker je požar dogodek, ki lahko povzroči veliko materialno škodo in ogroža človeška življenja, je vsaka minuta pomembna, zato se nam zdi ključno, da varnostna podjetja pripomorejo k poznavanju svojih varovanih objektov s strani svojega osebja.

Gasilsko službo opravljajo gasilske enote, ki so organizirane kot prostovoljne gasilske enote v društvih, poklicne gasilske enote in gasilske enote v gospodarskih družbah ali ostalih organizacijah. Njihova naloga je gašenje in reševanje ljudi v primeru požara, izvajanje preventivnih nalog varstva pred požarom in pomoč v primeru drugih nesreč. Nemoteno izvajanje gasilstva zagotavljajo občine in država. Trenutno v Sloveniji deluje 1400 aktivnih gasilskih enot, od tega 100 industrijskih. Znotraj teritorialnih gasilskih enot deluje 60 tisoč

prostovoljnih gasilcev in več kot 570 poklicnih (Uprava Republike Slovenije za zaščito in reševanje, v nadaljevanju URSZR, n.d.).

Prostovoljno gasilstvo se je v Sloveniji začelo pojavljati pred več kot 150 leti. Namen gasilskega društva ni zgolj v gašenju in reševanju v požarih, ampak tudi v pomoči in socialni opori ob vseh vrstah nesreč. Gasilska zveza Slovenije (v nadaljevanju GZS, n.d.)., v katero se prostovoljna gasilska društva združujejo, se je razvila v humanitarno in sodobno organizacijo. GZS deluje v skladu z Zakonom o društvih (Uradni list RS, št. 64/11, v nadaljevanju ZDru-1, 2006) in Zakona o gasilstvu (Uradni list RS, št. 113/05, v nadaljevanju ZGas, 1993). Ustanovljena je bila leta 1949 v Ljubljani, od takrat pa opravlja funkcijo krovne gasilske organizacije v RS.

Gasilci morajo ob pojavu nesreče ukrepati v skladu z državnim načrtom za posamezno nesrečo. Državne načrte zaščite in reševanja izda URSZR ter so produkt sodelovanja z drugimi državnimi organi in strokovnimi organizacijami. Državnemu načrtu je potrebno slediti v naslednjih primerih (GZS, n.d.):

- velik požar v naravnem okolju,
- potres,
- poplave,
- jedrska ali radiološka nesreča,
- železniška nesreča,
- nesreča zrakoplova,
- nesreča na morju,
- epidemija/pandemija,
- nevarne bolezni živali.

Gasilstvo je obvezna lokalna javna služba, ki jo omogočajo občine in država ali pa humanitarna dejavnost, ki se opravlja v javnem interesu in je za prizadete ter ogrožene brezplačna, razen če zakon določa drugače. Definiciji prostovoljnega in poklicnega gasilca sta določeni v 5. členu ZGas in pravita, da je prostovoljni gasilec član prostovoljnega gasilskega društva, medtem ko je poklicni gasilec opravil usposabljanje za poklicne gasilce in je zaposlen v poklicni gasilski enoti ali v gospodarski družbi, zavodu ali kateri drugi organizaciji.

Občine morajo organizirati, opremiti in omogočiti delovanje gasilstva na lokalni ravni v skladu s svojimi pristojnostmi. Zagotoviti so dolžne sredstva za redno delovanje gasilskih enot, za opremo za zaščito, reševanje, obveščanje, alarmiranje in opazovanje, za vzdrževanje te opreme, za usposabljanje članov gasilske enote, za gradnjo in nadaljnje vzdrževanje gasilskih nepremičnin, povračilo škod nastalih med gasilskimi aktivnostmi in drugo. Občina mora za delovanje gasilskih poklicnih enot zagotoviti finančna sredstva v svojem proračunu.

Tudi naloge na državni ravni so obvezujoče, saj je država dolžna zagotoviti obstoj in delovanje gasilske šole, ki usposablja kadre v gasilstvu, zagotoviti sredstva za opravljanje širše koristnih nalog zaščite in reševanja, zagotoviti razvoj gasilske zaščitne in reševalne opreme ter ostalih raziskovalnih aktivnosti na področju gasilstva, omogočiti pogoje za delovanje GZS in Združenja slovenskih poklicnih gasilcev, zagotoviti razvoj gasilstva v Sloveniji, posodabljanja opreme, delovanja sistema obveščanja in alarmiranja ter sredstva za zavarovanje gasilcev in njihove opreme. Center za usposabljanje gasilcev je na Igu pri Ljubljani in vključuje vso sodobno tehniko, s katero se gasilci seznanijo za uspešno delovanje v primeru požara ali drugih naravnih nesreč.

V Republiki Sloveniji so tako gasilske enote organizirane kot poklicne gasilske enote, prostovoljne gasilske enote v društvih in gasilske enote v gospodarskih družbah, zavodih ali drugih organizacijah.

Poklicne gasilske enote delujejo na območjih, za katere so ustanovljene in imajo zanje sklenjeno pogodbo. Običajno so to osrednje enote ustanovljene v občini in so zadolžene za območje celotne občine oz. drugih občin, če je med njimi sklenjena pogodba o delovanju poklicne enote tudi v pogodbeni občini. Poklicne gasilske enote delujejo v skladu z operativnim gasilskim načrtom občine, v kateri delujejo. Kandidat za poklicnega gasilca mora imeti najmanj izobrazbo, uvrščeno v 5. razred slovenskega ogrodja kvalifikacij, torej srednjo strokovno izobrazbo, hkrati pa mora biti polnoleten. Prav tako ne sme biti v kazenskem postopku ali biti pravnomočno obsojen zaradi naklepnega kaznivega dejanja ali obsojen na nepogojno kazen zapora, daljšo od šest mesecev. Kandidat mora opraviti tudi preizkus psihofizičnih sposobnosti in uspešno zaključiti usposabljanje v gasilski šoli. Po sprejemu v poklicno gasilsko enoto, je poklicni gasilec dolžan periodično opravljati preizkus psihofizičnih sposobnosti in zdravniške preglede. V primeru, da je ugotovljeno, da gasilec ni zmožen opravljati svojega dela, se ga razporedi na ustrezno alternativno delovno mesto, če to ni mogoče, se gasilcu odpove pogodba o zaposlitvi.

Strokovno delo gasilske enote organizira in vodi poveljnik poklicne gasilske enote, ki je poklicni gasilec, zadolžen za intervencijsko pripravljenost enote in vodenje večjih intervencij, odgovoren za organizacijo in nadzor strokovne in kondicijske pripravljenosti pripadnikov enote ter zagotavlja brezhibnost gasilske opreme. Naloge poveljnika poklicne gasilske enote opredeljuje 13.a člen ZGas. Imenuje ga Občinski svet na predlog župana občine v kateri je poklicna gasilska enota ustanovljena.

Delovanje prostovoljnih gasilskih enot v gasilskih društvih je opredeljeno v ZGas, Člani prostovoljnih gasilskih društev so gasilci, ki prostovoljno opravljajo naloge v gasilstvu in morajo biti strokovno usposobljeni ter opraviti predpisan izpit za prostovoljnega operativnega gasilca. Hkrati morajo opraviti preizkus psihofizičnih sposobnosti in biti zdravstveno zmožni opravljati gasilsko službo. Kandidati ne smejo biti v kazenskem postopku ali biti pravnomočno obsojeni zaradi naklepnega kaznivega dejanja ali obsojeni na nepogojno kazen zapora, daljšo od šest mesecev. Kandidat mora biti starejši od 18 let in mlajši od 65 let. Gasilec pripravnik je kandidat, ki ima opravljeno usposabljanje za gasilca pripravnika in je starejši od 16 let. Gasilec veteran je član prostovoljnega gasilskega društva, ki je dopolnil 65 let. Opravlja lahko operativne naloge, če je za to strokovno usposobljen, zdravstveno zmožen in opravi preizkus psihofizičnih sposobnosti.

Izgubljene zaslužke prostovoljnim gasilcem in nadomestila plač ter stroške za prehrano krije občina. Država je dolžna zagotoviti sredstva za zavarovanja članov gasilskih enot in njihove opreme. Da pa je to »rak rana« s katero se srečujejo prostovoljni gasilci, se je pokazalo tudi v nedavnem večjem požaru na Krasu. Tako država kot lokalne skupnosti bodo morale v tem segmentu najti skupni jezik in izgubljeni dohodek prostovoljnim gasilcem tudi poplačati.

Delovanje gasilskih enot v gospodarski družbi morajo gospodarske družbe ustanoviti, v primeru, da obstaja povečana nevarnost nastanka požara, eksplozije ali kakšne druge posebne nevarnosti. Če na zaokroženem industrijskem kompleksu deluje več gospodarskih družb, zavodov ali drugih organizacij, lahko le te ustanovijo tudi skupno gasilsko enoto. Ustanovitelji pravice in obveznosti ob ustanovitvi in za delovanje enote uredijo s pogodbo. Ustanovitelj je dolžan zagotoviti ustrezno gasilsko zaščitno in reševalno opremo. Namesto ustanovitve lastne gasilske enote, lahko gospodarska družba za opravljanje nalog gasilstva sklene pogodbo z javno gasilsko službo. Operativni gasilci gasilske enote v gospodarski družbi so zaposleni v tej gospodarski službi, hkrati pa morajo izpolnjevati pogoje za poklicnega ali prostovoljnega operativnega gasilca.

Kot določa ZGas se prostovoljna gasilska društva povezujejo v gasilske zveze, le te pa so zadolžene za načrtno kadrovanje in usposabljanje gasilcev, načrtovanjem razvoja in opremljanjem gasilskih enot, načrtovanjem in usklajevanjem gasilskih enot članic, za povezovanje članic zveze in občin na območju delovanja gasilske zveze ter za izvajanje drugih organizacijskih in razvojnih funkcij v gasilstvu. Najvišja oblika povezovanja gasilskih društev v Republiki Sloveniji je GZS. Zadolžena je za strokovno tehnične naloge varstva pred požarom, za zagotavljanje razvoja prostovoljnega gasilstva znotraj države in njegovo povezovanje na mednarodni ravni, hkrati pa izdaja tudi strokovno literaturi o gasilstvu in varstvu pred požarom.

Poklicne gasilske enote se po 35.a členu ZGas združujejo v Združenje slovenskih poklicnih gasilcev, ki predstavlja najvišjo obliko povezovanja poklicnih gasilnih enot. Zraven ustanovitvenih nalog opravlja še enake naloge kot GZS, torej strokovno tehnične naloge varstva pred požarom, naloge zagotavljanja razvoja poklicnega gasilstva in povezovanje le tega z drugimi zvezami na mednarodni ravni ter izdajanje literature o gasilstvu in varstvu pred požarom.

3.3 Regijski center za obveščanje

V Sloveniji deluje trinajst regijskih centrov za obveščanje pod okriljem URSZR. Centri za obveščanje zagotavljajo 24 urno dežurstvo, vse dni v letu, na evropski telefonski številki za klic v sili 112. Naloge centrov za obveščanje so opredeljene v zakonih in podzakonskih aktih in generalno zajemajo (GOV.si, n.d.c):

- dispečersko službo za nujno medicinsko pomoč, gasilske enote, gorsko reševalno službo, podvodno reševalno službo in druge reševalne službe,
- zbiranje podatkov o intervencijah in nesrečah
- obdelava zbranih podatkov,
- posredovanje podatkov reševalnim službam, medijem, državnim organom,
- javno alarmiranje,
- razglašanje nevarnosti,
- logistična podpora službam na terenu.

Prebivalci se lahko na center za obveščanje obrnejo v primeru različnih nesreč ali pojavov, ki ogrožajo življenja ali varnost ljudi, živali ali premoženja. Center za obveščanje torej sprejema

informacije v situacijah, ko je potrebna medicinska pomoč ali pomoč gasilcev in jamarskih ali gorskih reševalnih služb. Center daje napotke za nadaljnje ravnanje, razglasi nevarnost ali na kraj dogodka napoti sile za zaščito, reševanje in pomoč. O svojih aktivnostih obvesti pristojne organe (GOV.si, n.d.c).

Pravilne in natančne informacije so ključne za hitro in ustrezno ukrepanje sil za zaščito, reševanje in pomoč. Center za obveščanje hkrati nudi tudi logistično podporo silam na terenu. Ob klicu na številko 112 je potrebno nujno povedati:

- kdo kliče,
- kaj se je zgodilo,
- kje se je to zgodilo,
- koliko je ponesrečencev in
- kakšne so njihove poškodbe ter kakšne so okoliščine na kraju nesreče,

torej v primeru požara, prisotnosti nevarnih snovi ali kakšne druge preteče situacije (GOV.si, n.d.c).

Klic na številko 112 ni namenjen le opisanim situacijam, ampak tudi v primeru, ko je opaženo iztekanje nevarnih snovi, onesnaženost pitne vode ali drugih voda, v primeru grožnje plazu, pretrganih električnih ali telefonskih žic in v primeru drugih nevarnih situacij (GOV.si, n.d.c).

Na Sliki 3.2. so prikazane lokacije vseh trinajstih regijskih centrov za obveščanje na območju Republike Slovenije.

Slika 3.2: Regijski centri za obveščanje na območju Slovenije

Vir: (Ministrstvo za obrambo, Uprava RS za zaščito in reševanje, n.d.a)

3.4 Varnostno nadzorni center VNC

Varnostno nadzorni centri VNC predstavljajo jedro varnostnega podjetja, saj omogočajo zbiranje, obdelavo, shranjevanje in posredovanje informacij. Centri zagotavljajo sprejem alarmnih signalov v primeru vlomov, okvar in požarov, sprejem panik signala v primeru ropa, sprejem socialnega alarma v primeru klica v sili, sprejem tehničnih alarmov ob izlitju vode, prisotnosti plinov, nenadnem dvigu ali padcu temperature, informacijo o okvari dvigala, snemanje posnetkov nadzornih kamer, obveščanje pristojnih služb, kot so gasilci, reševalci, varnostniki in policija ter nenehno prisotnost tehnikov, ki nudijo stalno podporo (Klemm varovanje, n.d.).

VNC je informacijski center v sistemu tehničnega varovanja, saj sprejema sporočila iz vseh varovanih objektov, osebje pa na podlagi teh informacij sprejema nadaljnje odločitve o obveščanju pristojnih intervencijskih in dežurnih služb ali pristojnih oseb na varovanih objektih (Fefer, 2008).

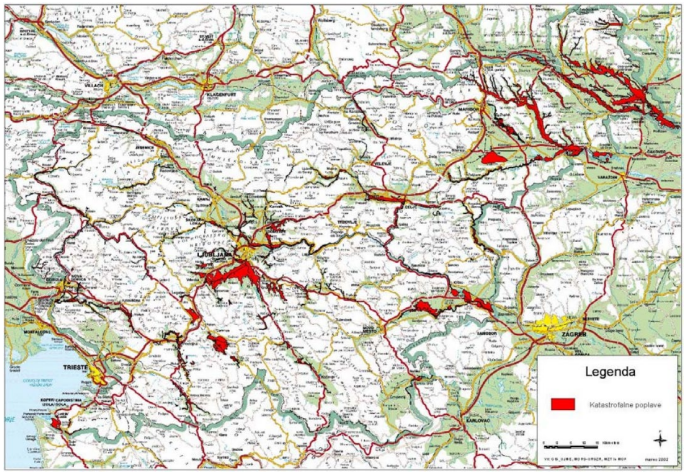
4 NESREČE

Poznamo naravne nesreče, ki jih povzroča narava in druge nesreče, ki jih povzroči človek. Na tveganje za pojav naravnih nesreč vplivajo dejavniki, ki povzročajo spremembe v okolju. V splošnem je za nesreče značilno, da ogrožajo ali negativno vplivajo na življenje in zdravje ljudi in povzročajo škodo okolju ali na premoženju. Največjo nevarnost ljudem predstavljajo naravne nesreče, kot so poplave, zemeljski plazovi, potresi in požari. V Sloveniji področje naravnih nesreč ureja zakonodaja z Zakonom o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami (Uradni list RS, 64/94, 33/00, 87/01), z Zakonom o varstvu pred požarom (Uradni list RS, 71/93, 87/01) in z Zakonom o varstvu okolja (Uradni list RS, 32/93 in 1/96) (Agencija Republike Slovenije za okolje, v nadaljevanju ARSO, n.d.).

4.1 Vrste nesreč

V nadaljevanju bomo na kratko opisali naravne nesreče, ki se pojavljajo na območju RS (ARSO, n.d.):

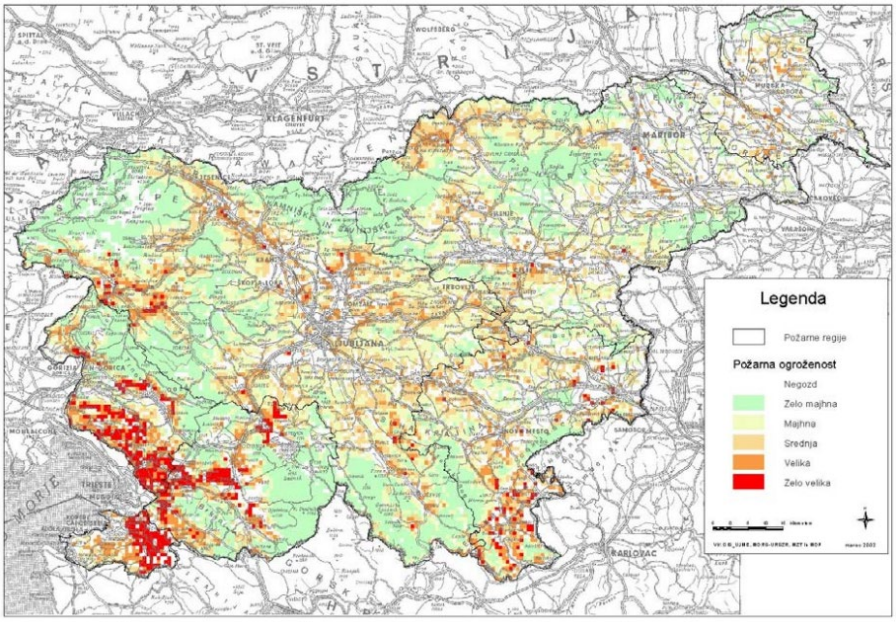
- *poplave* se v Sloveniji pojavljajo na letni ravni, najpogosteje spomladi in jeseni, zaradi neviht pa tudi poleti. Vsakoletno je poplavljenih približno 2300 hektarov površin na vodnih območjih Slovenije (ob rekah Muri, Dravi, Savi, Soči in ob morju). K poplavno ogroženim območjem v Sloveniji prištevamo več kot 300 tisoč hektarjev površin, od tega se na približno 94 tisoč hektarjih pričakujejo večje in obsežnejše poplave. Poplavna območja, na katerih so možne katastrofalne poplave, prikazuje Slika 4.1,

Slika 4.1: Območja na katerih so možne katastrofalne poplave

Vir: (ARSO, n.d.)

- *zemeljski plazovi* so posledica plazenja tal, ki je v Sloveniji prisotno na približno tretjini ozemlja države. Plazovite površine so načeloma stabilna zemljišča, na katerih pride do plazenja ob veliki namočenosti ali ob neustreznih posegih v tla,
- *požari v naravi* so največkrat posledica razpiha kurišč z vetrom, medtem ko so le trije odstotki požarov posledica samovžiga. Največ požarov se pojavlja v februarju, marcu, juliju in avgustu. Požarno najbolj ogroženo območje so gozdovi v submediteranskem delu države. Požarno ogrožena območja prikazuje Slika 4.2,

Slika 4.2: Požarna ogroženost naravnih območij v Sloveniji

Vir: (ARSO, n.d.)

- *potresi* v Sloveniji predstavljajo eno največjih naravnih groženj, letno namreč seizmografi zaznajo več sto šibkih potresnih sunkov. Na območju Slovenije se je v preteklosti zgodilo preko 60 rušilnih potresov, od tega jih je več kot 20 v 20. stoletju preseglo sedmo stopnjo po potresni letvici EMS,
- *snežni plazovi* v Sloveniji ogrožajo ceste, stanovanjske in gospodarske objekte, energetsko infrastrukturo, železniško infrastrukturo in smučišča,
- *suša* je v Sloveniji razmeroma redka, saj pade dovolj padavin,
- *žled* povzroča veliko gospodarsko škodo zaradi posledic, ki jih pušča na drevju, električni in telefonski infrastrukturi.

4.2 Izredni dogodki

Izredni dogodki so primeri nenadnih nesreč velikih razsežnosti, ki povzročajo škodo na imetju, infrastrukturi in smrtne žrtve ali poškodbe pri udeležencih nesreče. Le ti so prometne nesreče, potresi, požari ali druge vrste nesreč. Že sami izredni dogodki povzročajo veliko nevarnost imetju ljudi, stavbam, življenjem ljudi, hkrati pa so ogrožajoče tudi okoliščine, ki jih izredni dogodek prinese s sabo. Narediti je potrebo prioritetni seznam objektov ali območij, ki jih je potrebno zavarovati za preprečitev dodatne škode (nuklearke, parlament, banke ipd.) in zagotoviti varnost državnih ter zasebnih objektov in kulturne dediščine. Z rednimi obhodi varnostnikov, ki ne sodelujejo v reševalnih akcijah, se lahko okrepi varnost na ulicah oziroma na krajih, ki so velikega pomena. Rast kriminalnih dejanj je posledica okoliščin, saj ljudje pogosto izgubijo razsodnost, ko izgubljajo svoje imetje, ob njih umirajo znanci in podobno. Delo varnostnikov mora biti namenjeno tudi čim večji varnosti državljanov (Grilc, 2013).

4.3 Naloge varnostnega osebja v primeru izrednega dogodka

Hartman (Hartman, 2013) pravi, da ima varnostno osebje v primeru izrednega dogodka predpisane naloge, ki so:

- Hitra ocena položaja in ocena možnosti, da sam prepreči nadaljnjo škodo,
- Če je to le mogoče, mora varnostnik zapreti plin ali vodo, izklopiti elektriko, pogasiti manjši požar ipd.,
- Če varnostnik ne more zadostno ukrepati, je njegova naloga, da nemudoma pokliče na pomoč policijo, reševalce, gasilce ali druge ali obvesti svoj VNC, da ta pokliče pomoč, medtem ko sam poskuša aktivno preprečiti širitev škode,
- V primeru, da se na varovanem območju nahajajo druge osebe, jih mora seznaniti o nevarnosti in v primeru, da na območju ni primernejše osebe, prevzeti vodenje umika iz objekta na zbirno mesto in odpravljanja nevarnosti,
- Imeti evidenco prisotnih in pogrešanih oseb, ki so bile na varovanem območju.

Pravilnik o izvajanju ZZasV-1 v 24. členu podaja nalogo varnostnega osebja za zavarovanje kraja tehnoloških in drugih nesreč na varovanem območju do prihoda policije ali drugih pristojnih služb, medtem pa mora preprečiti vstop nepooblaščenim osebam (ZZasV-1, 2011).

4.4 Požar

Gorenje je kemijska reakcija, pri kateri prihaja do spajanja gorljive snovi s kisikom. Produkti te reakcije so toplota, saje in ogljikov dioksid. Gorenje je mogoče le ob prisotnosti kisika, gorljive snovi in toplote. Snovi lahko gorijo z žerjavico ali s plamenom. Pri gorenju z žerjavico je plamen že ugasnil zaradi pomanjkanja kisika, žerjavica pa tli še dolgo časa. To so zelo segrete trdne snovi, ki gorijo z žarenjem. Plamen je zelo segret plin, ki oddaja svetlobo. Pri popolnem gorenju je modre barve ali brezbarven, medtem ko je pri nepopolnem gorenju rdečkasto rumen in sajast. Ogenj je osnova za požar, ni pa vsak ogenj požar. O požaru govorimo, ko se ogenj nenadzorovano širi in pri tem povzroča škodo ali ogroža človeška življenja (Tomšič & Zobec, 2015).

Obstajajo različne delitve požarov. Požare lahko delimo glede na požare v naravi (podtalni, talni, požari drevesnih krošenj, kombinirani požari in požari posameznih dreves), glede na čas trajanja (začetni požari, razbohoteni požari in živa pogorišča), po obsegu (mali, večji, veliki in katastrofalni), glede na kraj (požari v naravi, notranji, zunanji in kombinirani požari) in glede na vrsto gorljive snovi. Delitev požarov glede na vrsto gorljive snovi je najpomembnejša za gasilce, saj vrsta gorljive snovi vpliva na moč in širjenje požara. Delimo jih v štiri razrede, ki so (Krušec, 2001):

- razred A (gorijo trdne snovi, npr. les, premog, plastika in podobno. Gorijo s plamenom, z žerjavico ali oboje),
- razred B (gorijo vnetljive tekočine, npr. olje, nafta, laki, smola, bencin),
- razred C (gorijo vnetljivi plini, npr. metan, propan, vodik, zemeljski plin),
- razred D (gorijo vnetljive kovine, npr. aluminij, magnezij).

Vire vžiga lahko predstavlja energija v obliki toplotne energije (odprt ogenj), električne energije (iskre pri stiku vodnikov), mehanske energije (iskre pri obdelavi kovin), kemične energije (pri kemijski reakciji) in biološke energije (mikrobiološko delovanje v senu) (Tomazin, 2012).

Iz virov izhajajo vzroki požara. Identifikacija vzroka požara je izjemnega pomena za nadaljnjo preventivno delovanje. Vzroki požarov so lahko (Krušec, 2001):

- naravni pojavi (udar strele, potres, izbruh vulkana, veter, samovžig sena ipd.),
- malomarnost (človeška nepazljivost pri npr. metanju cigaretnih ogorkov na vnetljive snovi, prižganih električnih napravah, nepravilno ravnanje s toplotnimi telesi, nepravilno

skladiščenje gorljivih snovi, pomanjkljivo vzdrževanje plinskih in električnih napeljav ipd.),

- tehnične okvare (dotrajane električne napeljave ali tehnične pomanjkljivosti v napravah),
- požigi (namerno požiganje z namenom povzročitve škode ali pridobitve materialnih koristi).

4.5 Ukrepanje v primeru požara

Najpomembnejši ukrep v primeru požara je preventiva. Preventivno lahko na pojav požarov vplivamo že v prvi fazi, torej pri gradnji stavbe. Ustrezni gradbeni ukrepi preprečujejo širjenje požara med prostori, pomembna je požarna odpornost materialov v konstrukciji in pri napeljavah ter požarne lastnosti strešne kritine in fasadnih elementov. Požarna odpornost mora zadoščati trem merilom. To so nosilnost, celovitost in izolativnost. Nosilnost pomeni, da se element med požarom ne bo porušil, celovitost je sposobnost prehoda plamenov in dima, izolativnost pa sposobnost prekomernega prehoda toplote s kondukcijo (Bukovec, 2008).

Naslednji korak je hitra zaznava in omejevanje požara. Zgodnje odkrivanje omejuje nastalo škodo, ki bi jo požar lahko povzročil. Če se gašenje začne zgodaj, se lahko osredotoči na osrednjo točko požara, medtem ko se ostali deli stavbe ustrezno zaščitijo. Za zaznavanje požara se uporabljajo sistemi protipožarnega varovanja, za zgodnje gašenje pa sistemi za aktivno gašenje, ki morajo imeti na razpolago zadostno količino vodnih virov. Sistemi za avtomatsko odkrivanje in javljanje požara delujejo tako, da zaznajo nepravilnost na varovanem objektu. Sprejemna oddajna enota alarmnega sistema javi alarm skozi omrežje do sprejemne oddajne enote v alarmnem sprejemnem centru v VNC, kjer se sproži nadaljnji protokol. VNC sprejema alarmna sporočila, jih obdela in arhivira. Operaterji na objekt pošljejo varnostnika in po potrebi obvestijo policijo, gasilce, reševalce ipd. (Fefer, Sistemi tehničnega varovanja, 2004).

Sistemi za aktivno gašenje požara so vgrajene naprave za odkrivanje požarov, naprave za gašenje, varnostna in zasilna razsvetljava, naprave za odvod dima in toplote in krmiljenje vrat na evakuacijski poti ter alarmiranje. Vgrajene naprave za gašenje uporabljajo za gašenje različne snovi. Te snovi so lahko plinaste ali vodne. Plinaste sisteme delimo glede na vrsto plina, medtem ko vodne sisteme delimo na »sprinkler« sisteme in na vodno meglo. Vsak od naštetih sistemov ima svoje prednosti in slabosti ter namembnost (Zarja elektronika, 2016).

Naslednji ukrep v primeru požara je intervencija, ki se začne, ko oseba pokliče na številko 112. Center za obveščanje nato obvesti gasilsko enoto, ki je zadolžena za požarno območje. V pozivu

so navedene informacije o lokaciji in o tipu intervencije. Na podlagi teh informacij gasilska enota izvede prvo fazo, torej pripravo na izvedbo intervencije, ki zajema zbiranje podatkov o požaru. Določi se vodja, število potrebnih gasilcev, izbere se primerno vozilo in po potrebi na pomoč pokliče še druge službe. Druga faza zajema aktivnosti v zvezi z odhodom na intervencijo, ki zajema izvoz vozil, vzpostavitev radijske povezave med vodstvom in enoto, ponovno preverjanje podatkov in prva ocena razmer na mestu požara. Ob prihodu na kraj dogodka morajo gasilci najprej poskrbeti za lastno varnost, kar pomeni ocenitev varnostnih razmer. Tretja faza je izvajanje intervencije, torej zagotovitev hitre pomoči, pravilnega vrstnega reda reševanja do vzpostavitve zadovoljivih varnostnih razmer. Zadnja faza je zaključek intervencije. Pri tej fazi se izvede umik gasilcev, vzpostavi se požarna straža po požaru in napiše poročilo (Krušec, 2001).

Slika 4.3: Gašenje požara v prostorih Slovenskih železnic na Ptuju

Vir: (Delo, 2014)

4.6 Zavarovanje kraja dogodka

Varnostno osebje ima po Pravilniku o izvajanju zakona o zasebnem varovanju (2011) v 24. členu možnost zavarovati varovano območje, če je bilo na njem storjeno kaznivo dejanje. Prav

tako zavaruje kraj dejanja tehnoloških in drugi nesreč do prihoda policije oziroma pristojnih služb, hkrati pa prepreči vstop nepooblaščenim osebam (Grilc, 2013).

Po Grilcu (Grilc, 2013) se k varnostnim ukrepom v primeru tehničnega reševanja prišteva zavarovanje kraja nezgode, varovanje ponesrečencev in varovanje reševalcev.

Kraj nezgode se zavaruje s trakom, ki nepoklicanim osebam preprečuje vstop na območje nezgode. Na ta način se prepreči vstop zunanjih opazovalcev, ki bi se lahko na območju nesreče poškodovali, preprečijo se kazniva dejanja, do katerih pri nesrečah pogosto prihaja in pa širjenje dezinformacij, ki bi lahko povzročile pojav panike ali drugo neželeno obnašanje opazovalcev, ki lahko vodi v kazniva dejanja (Grilc, 2013).

Po prihodu policije na kraj dogodka, le ta prevzame postopek. Varnostnik policistom posreduje zbrane podatke in jim nudi pomoč v okviru svojih zmožnosti. Ob zaključku postopka predaje, varnostnik o tem obvesti VNC in delo nadaljuje v skladu z internimi pravili. Po potrebi izdela zapisnik o dogodku in obvesti naročnika varovanja (ZRSZV, 2012).

Varovanje reševalcev ob nesreči od varnostnega osebja zahteva tako fizično kot psihično pripravljenost varnostnikov. Varnostniki morajo biti pripravljeni na fizične napore pri reševanju in na psihično obremenjujoče situacije, kot so hude poškodbe, raztrganine, krvavitve, mrtvi ljudje ipd. (Grilc, 2013).

5 ANALIZA SODELOVANJA VARNOSTNIH SLUŽB Z GASILCI, VNC IN CENTROM 112 V PRIMERU POŽARA NA VAROVANEM OBJEKTU

V raziskovalnem delu naloge smo izvedli raziskavo o sodelovanju varnostnih služb z gasilci, VNC in centrom za obveščanje v primeru požara na varovanem objektu. Ugotovitve smo povezali s teoretičnimi izhodišči in na podlagi obojih potrdili ali ovrgli zastavljene hipoteze.

ZRSZV je na podlagi ZZasV-1 izdala strokovna priporočila za izvajanje intervencij v zasebnem varovanju. V priporočilih so opredeljene tudi naloge v primerih intervencije za primere požara. Opisana so dela in naloge interventa vse od obvestila pa do zaključka intervencije. O sprejetem obvestilu in odhodu na kraj mora intervent o požaru nemudoma obvestiti najprej 112 in nato še VNC. V primeru, da so v objektu nevarne snovi, mora biti intervent še posebej previden, o tem in o tekočih dogodkih pa mora obvestiti tudi 112 in VNC. Objektu se približa le, če to ni nevarno. Če lahko dostopa do objekta, poskrbi za zaprtje dovoda plina, izključitev elektrike in drugih sistemov, ki dovajajo nevarne snovi ali energente. V primeru manjšega požara, za katerega oceni, da ga bo lahko pogasil, takoj začne z gašenjem. V primeru večjega požara, izvede ukrepe, ki bodo gasilcem olajšali intervencijo. Po potrebi pomaga pri evakuaciji. Gasilcem poskuša omogočiti prost dostop do hidrantov in do kraja požara. Če navedenega ne more izvesti, se umakne na varno in o dogajanju sproti obvešča 112 in VNC. Ob prihodu gasilcev na kraj požara, ti prevzamejo postopek, varnostnik pa jih nudi pomoč znotraj svojih zmožnosti in pristojnosti vse do trenutka, ko tako odloči VNC. Po dogodku izdela poročilo. V primeru prihoda policije na kraj dogodka, jim posreduje podatke in nudi pomoč v okviru svojih pristojnosti (ZRSZV, 2012).

Zanimalo nas je, ali v praksi varnostne službe strokovna priporočila za izvajanje intervencije v primeru požara izvajajo dosledno in v skladu z navodili. Zavedamo se, da je v izrednih situacijah izjemnega pomena, da sodelujoči delujejo in sodelujejo na najvišjem možnem nivoju in si poskušajo karseda medsebojno olajšati delo. Le tako se naloge izvedejo optimalno v najkrajšem možnem času, kar je v situacijah, ko so ogrožena človeška življenja in njihovo premoženje, ključno. Na osnovi ugotovitev bomo predlagali izboljšave, ki bi v prihodnosti pripomogle k sodelovanju obravnavanih služb.

Obstoječih raziskav na temo sodelovanja varnostnih služb z gasilci nismo našli.

5.1 Namen in vzorec raziskave

Namen raziskave je bil ugotoviti, kako v primeru požara na varovanem objektu varnostne službe sodelujejo z gasilci, VNC in centrom za obveščanje. Zanimalo nas je, ali so varnostniki dovolj usposobljeni za ravnanje v primeru požara, če je njihova pomoč koristna za delo gasilcev, katera so področja, na katerih bi lahko v primeru požara naredili več in kako so se v praksi odrezali do sedaj. Na podlagi navedenega smo oblikovali vprašanja v intervjuju. Na podlagi zbranih podatkov smo naredili zaključke in potrdili oziroma ovrgli zastavljene hipoteze. Na intervju je odgovorilo pet varnostnikov in tehnikov VNC-ja iz različnih varnostnih služb, pet predstavnikov poklicnih gasilskih enot in pet predstavnikov centra za obveščanje 112.

5.2 Rezultati raziskave

Raziskavo smo izvedli tako, da smo intervjuvali predstavnike varnostnih služb, gasilcev in centra za obveščanje 112. Za vsako kategorijo smo izvedli pet intervjujev, odgovori pa so predstavljeni v prilogah.

5.3 Ugotovitve

Ne podlagi intervjujev z varnostnimi službami smo ugotovili, da varnostniki v primeru požara ukrepajo tako, da o le tem obvestijo ali VNC ali pa gasilsko enoto. V primeru manjšega požara, varnostnik poskuša požar pogasiti dokler na mesto dogodka ne pridejo gasilske enote. Vsi intervjuvanci so potrdili, da obstajajo interni protokoli, po katerih se morajo varnostniki in tehniki VNC-ja ravnati v primeru požara na varovanem objektu. Ta protokol se izdela hkrati z Načrtom požarnega varovanja za objekt, ko se ta priklopi na VNC. Varnostna podjetja svoje zaposlene pripravijo na situacije, v katerih bi prišlo do požara. Usposabljanje za primer požara na varovanem objektu se razlikuje med varnostnimi službami. Nekatera podjetja imajo požarne vaje z gasilci na mesečni ravni, medtem ko jih imajo druga na letni ravni, prav vsi pa imajo vsaj enkrat letno usposabljanje za gašenje začetnih požarov. Menimo, da je obseg izobraževanja v tej smeri predvsem odvisen od vrste varovanih objektov, ki jih podjetje varuje. Varnostniki in tehniki VNC so svoje ravnanje v praksi do sedaj označili kot dobro, so pa izpostavili problem pomanjkljivih in lažnih informacij, ki jim jih o objektu posreduje varovana stranka, kar vpliva tudi na njihovo ukrepanje.

Intervjuji s predstavniki gasilskih enot so pokazali, da jih običajno v primeru požara obvesti požarni alarm, očividci oziroma v primeru obveščanja s strani varnostne službe prejmejo

obvestilo ali od varnostnika ali od tehnika v VNC. Informacije, ki so zanje v teh primerih ključne, so naslov, mikro lokacija požara, obseg požara, morebitna prisotnost ljudi v požaru in prisotnost plinske napeljave ali drugih nevarnosti v objektu. Ko gasilska enota prejme obvestilo, izbere primerno vozilo in nato takoj izvozi. Med potjo pridobiva podatke o lokaciji, objektu, namembnosti objekta, določi pomožne vire oskrbe z gasilsko vodo, pridobiva informacije o nujnosti izklopov energentov. Ob prihodu na kraj dogodka se gasilska enota najprej sreča z varnostno službo. Zanimalo nas je tudi, kako poteka sodelovanje med gasilci in varnostnimi službami v primeru požara. Gasilci predvsem poudarjajo pomen poznavanja objekta in mikro lokacij v objektu, dovolj obsežne informacije o nevarnostih v objektu, številu oseb v objektu, o morebitnem požarnem načrtu objekta, o onemogočanju dostopa s strani nepooblaščenih oseb in pa pomen urejenih dostopov za varnostno službo s strani uporabnika objekta. Gasilci so potrdili, da so varnostniki dobro pripravljeni na primer požara, začetne požare so zmožni sami obvladati in pogasiti, problem se pojavlja zgolj pri poznavanju objekta s strani varnostnika, kar otežuje delo gasilcev. Varnostniki bi lahko k boljšemu sodelovanju z gasilci v primeru požara na varovanem objektu pripomogli z boljšim poznavanjem objekta, ki ga varujejo in omogočanjem hitrejšega dostopa (ki bi ga morali urediti z uporabnikom objekta).

Zanimalo nas je, kdo običajno o dogodku – požaru obvesti center za obveščanje in kakšni so postopki, ki jih center za obveščanje po prejemu obvestila izvede. Ugotovili smo, da o požaru obveščajo mimoidoči, varnostniki, VNC, policija, podjetje ipd. Če je varnostna služba na kraju prisotna, center za obveščanje o dogodku zmeraj obvesti tudi predstavnik varnostne službe. Center za obveščanje aktivira pristojne službe v skladu s standardnimi operativnimi postopki, ki so prilagojeni glede na regijo in na posamezne občine (katera gasilska družba, kje in kdaj posredujejo). Po potrebi center za obveščanje koordinira sodelovanje med varnostnimi službami in gasilci tako, da se dogovori o omogočanju dostopa do požara, na primer, da se do prihoda gasilcev odklene ograja, da pridobi natančno lokacijo požara, podatke o tem, kaj je zagorelo, ali so prisotne nevarne ali eksplozivne snovi, ali je v požaru kdo ujet ali poškodovan in podobno. Ko so pristojne službe obveščene, center za obveščanje nudi nadaljnjo podporo po potrebi. Podpora zajema predvsem nudenje razpoložljivih podatkov in pridobivanje teh podatkov od drugih služb. Po izkušnjah centra za obveščanje se varnostne službe v požaru odzovejo primerno oziroma optimalno. Svoje delovanje bi lahko izboljšali z bolj doslednim javljanjem novo nastalih informacij ali sprememb centru za obveščanje do prihoda gasilcev na kraj dogodka, kasneje pa vodji intervencije.

5.4 Preverjanje hipotez

V nadaljevanju preverjamo zastavljene hipoteze. Ugotovitve bomo argumentirali na podlagi teoretičnih izhodišč in na podlagi rezultatov izvedene raziskave.

H1: Varnostne službe v načrtih varovanja predvidijo tudi naloge, ki so povezane s požarno varnostjo.

Ugotovili smo, da obstaja protokol, ki mu mora predstavnik varnostne službe slediti v primeru požara. Protokol se izdela hkrati z Načrtom požarnega varovanja za objekt, ko se ta priključi na VNC. Varnostnik ob požaru ukrepa tako, da najprej obvesti VNC ali direktno center za obveščanje. Velikokrat je obvestilo o požaru poslano avtomatsko, preko požarnega alarma. V primeru manjšega požara, varnostnik le tega poskuša pogasiti, v nasprotnem primeru poskrbi za evakuacijo morebitnih ljudi v objektu in pričaka gasilsko enoto. Varnostnik in VNC poskušata gasilcem zagotoviti čim več informacij o objektu, o potencialnih nevarnostih v objektu, o ljudeh v objektu in gasilcem zagotoviti dostop do nekaterih prostorov. Prvo hipotezo potrjujemo.

H2: Varnostniki so dovolj usposobljeni, da se znajo v primeru požara ustrezno odzvati.

Z vidika internih izobraževanj v varnostnih podjetjih, so varnostniki dovolj izobraženi, saj imajo letne požarne vaje, trening gašenja požara, poznajo požarni načrt stavbe, ki jo varujejo in kot se je v praksi izkazalo, občasno tudi sami pogasijo požar že pred prihodom gasilcev. Kljub temu pa je v primeru požara najpomembnejše, da varnostnik zelo dobro pozna varovan objekt, da zna gasilsko enoto napotiti na mesto požara, da pozna morebitne nevarnosti v objektu (kot so plinska napeljava, električna napeljava, vnetljive snovi ipd.) in predvsem da se odzove mirno, izvede evakuacijo morebitnih ljudi v objektu brez vzbujanja panike, da zavaruje objekt oziroma mesto dogodka in da je gasilcem na voljo predvsem pri zagotavljanju informacij (o objektu, o število ljudi v objektu ipd.). V praksi se je izkazalo, da imajo varnostniki pogosto težave z zagotavljanjem teh informacij, saj niso dovolj informirani o objektu, kar je lahko posledica lastnega pomanjkanja interesa, izmenjevanja varnostnikov po različnih varovanih objektih (varnostnik varuje več objektov, zato vseh ne more dovolj dobro poznati) in pomanjkanju informacij s strani naročnika varovanja, ki varnostni službi pogosto omejuje dostop do nekaterih prostorov in ji prikriva realne informacije o objektu. Drugo hipotezo, torej da so varnostniki za primer požara dovolj izobraženi, potrjujemo, saj so varnostniki dovolj izobraženi in vedo, kako je potrebno v primeru požara postopati, hkrati so vešči tudi gašenja

manjšega požara, nimajo pa dovolj praktičnih informacij o objektu, ki so za požar posredno pomembne.

H3: Varnostne službe v primeru požara na varovanem objektu s svojim delom zagotovijo pravočasen odziv gasilcev.

Hipoteza ne drži, saj so rezultati raziskave pokazali, da gasilci informacijo o požaru najpogosteje prejmejo od očividcev ali od požarnega alarma. S tega vidika varnostniki nimajo ključne vloge pri obveščanju gasilcev o požaru na varovanem objektu.

6 ZAKLJUČEK

Vloga varnostnega osebja v primeru požara na varovanem objektu je v pravočasnem odkritju in javljanju požara, v sodelovanju z gasilci pri zagotavljanju natančnih informacij, pri podpori ostalim službam z javljanjem aktualnih informacij, če na kraju dogodka pride do pomembnih sprememb in podobno. Vloga centra za obveščanje je v sprejemu informacije o dogodku in pozivu pristojnih služb na intervencijo. Center za obveščanje zbere vse pomembne informacije, kot so kraj dogodka, mikro lokacija, morebitni ujeti v požaru, morebitni poškodovani, prisotnost nevarnosti, kot so plinska napeljava ali nevarne snovi v objektu. Te informacije preda gasilski enoti, ki se na podlagi le teh odloči o nadaljnjih ukrepih. Center hkrati nudi podporo klicatelju v primeru, ko jo le ta potrebuje. Naloga gasilske enote je, da izvozi v čim krajšem času z vso potrebno opremo, ki jo je izbrala na podlagi zbranih informacij. Po potrebi aktivira tudi druge enote ali dodatne člane za pomoč. Na kraju dogodka gasilci poskrbijo za svojo varnost, pogasijo požar in rešujejo morebitne ujete ali poškodovane osebe. Gasilska enota deluje po navodilih vodje, ki določi prioritetne naloge. Po požaru vzpostavi požarno stražo, da se prepreči ponovitev požara.

Raziskava je pokazala, da varnostne službe načeloma dobro sodelujejo z gasilci in s centrom za obveščanje. Kot največja pomanjkljivost delovanja varnostnih služb se je izkazalo pomanjkljivo poznavanje varovanih objektov, saj varnostniki pogosto ne znajo usmeriti gasilcev proti mikro lokaciji požara in ne poznajo podatkov o objektu, kot so na primer informacije o plinskih napeljavah ali drugih nevarnostih. Prav tako pomanjkljivost predstavlja pomanjkanje zaupanja med varnostnimi podjetji in njihovimi strankami, saj uporabniki objektov varnostnikov ne predložijo ključev ali dostopov do nekaterih prostorov, zato je v primeru požara v teh prostorih dostop otežen. V splošnem je seznanjenost varnostnih služb z ukrepanjem v primeru požara dobra, le ti namreč ustrezno postopajo in v nekaterih primerih tudi sami pogasijo začetne požare.

H1: »Varnostne službe v načrtih varovanja predvidijo tudi naloge, ki so povezane s požarno varnostjo.« smo potrdili, saj smo na podlagi izvedenih intervjujev ugotovili, da v varnostnih podjetjih obstaja interni protokol, po katerem morajo varnostniki ravnati v primeru požara. Protokol se izdela z Načrtom požarnega varovanja. Varnostnik v primeru požara o tem najprej obvesti VNC ali direktno center za obveščanje, velikokrat pa je obvestilo poslano avtomatsko, preko požarnega alarma.

Tudi H2: »Varnostniki so dovolj usposobljeni, da se znajo v primeru požara ustrezno odzvati.« smo potrdili, saj so varnostniki podvrženi rednim internim izobraževanjem na temo požarne varnosti, obseg teh izobraževanj pa variira od podjetja do podjetja. Pomanjkljivost varnostnega osebja se kaže le v poznavanju varovanih stavb. Priporočamo, da podjetja stremijo k temu, da en varnostnik varuje čim manjše število stavb in da le te dosledno pozna.

Hipotezo H3, torej da varnostne službe v primeru požara na varovanem objektu s svojim delom zagotovijo pravočasen odziv gasilcev, smo ovrgli, saj se je izkazalo, da gasilci informacijo o požaru najpogosteje prejmejo od očividcev ali od požarnega alarma. Varnostniki tako nimajo ključne vloge pri obveščanju gasilcev o požaru na varovanem objektu.

Pri požaru na varovanem objektu je izjemnega pomena, da se le ta odkrije hitro, da se nemudoma in s pravimi informacijami obvesti pristojne službe in da prav vse od vpletenih služb svoje delo opravijo dosledno in po svojih najboljših zmožnostih. Ravno iz tega razloga nas je zanimalo, kakšno je sodelovanje varnostnih služb z gasilci, centrom za obveščanje in varnostno nadzornim centrom v primeru požara na varovanem objektu.

Ugotovili smo, da je sodelovanje med službami dobro, prostor za izboljšave pa predvsem ostaja na področju zagotavljanja popolnih informacij s strani varnostnega osebja ostalim službam. Dobro poznavanje varovanih objektov bi velikokrat močno olajšalo delo gasilcev, kar pomeni krajši čas do začetka gašenja in hitrejši dostop do morebitnih poškodovancev. Ker je požar dogodek, ki lahko povzroči veliko materialno škodo in ogroža človeška življenja, je vsaka minuta pomembna, zato se nam zdi ključno, da varnostna podjetja pripomorejo k poznavanju svojih varovanih objektov s strani svojega osebja.

7 LITERATURA

Aktiva. (n.d.). Varovanje. Pridobljeno iz Aktiva: https://www.aktiva.si/varovanje/Aktiva. (n.d.). *Varovanje*. Pridobljeno iz Aktiva: https://www.aktiva.si/varovanje/

ARSO. (n.d.). *Naravne in druge nesreče*. Pridobljeno iz ARSO: https://www.arso.gov.si/varstvo%20okolja/poro%C4%8Dila/poro%C4%8Dila%20o%20stanju%20okolja%20v%20Sloveniji/nesrece.pdf

B., G. (2013). *Gradivo za opravljanje intervencije.* Ljubljana.

D., F. (2004). *Sistemi tehničnega varovanja.* Ljubljana: Zbornica RS za zasebno varovanje.

D., F. (2008). *Varnostno nadzorni centri.* Pridobljeno iz Fakulteta za varnostne vede Ljubljana: https://www.fvv.um.si/dv2008/zbornik/clanki/Fefer.pdf

Delo. (2014). *Ponoči zagorelo v prostorih Slovenskih železnic*. Pridobljeno iz Delo: https://old.delo.si/novice/kronika/ponoci-zagorelo-v-prostorih-slovenskih-zeleznic.html

Fit Varovanje. (n.d.). *Dejavnosti varovanja.* Pridobljeno iz Fit Varovanje: https://www.fitvarovanje.si/Dejavnosti-varovanja

GOV.si. (n.d.a). *Zasebno varovanje.* Pridobljeno iz GOV.si: https://www.gov.si/teme/zasebno-varovanje/

GOV.si. (n.d.b). *Sile za zaščito in reševanje.* Pridobljeno iz GOV.si: https://www.gov.si/teme/sile-za-zascito-in-resevanje/

GOV.si. (n.d.c). *Klic v sili.* Pridobljeno iz GOV.si: https://www.gov.si/teme/klic-v-sili/

GZS. (n.d.). *Gasilska zveza Slovenije*. Pridobljeno iz https://gasilec.net

I., K. (2001). *Osnove varstva pred požarom.* Ljubljana: Gasilska zveza Slovenije.

J., H. (2013). *Varovanje premoženja in oseb.* Dravograd: Prometna šola Maribor.

Klemm varovanje. (n.d.). *Varnostni nadzorni center VNC*. Pridobljeno iz Klemm varovanje: http://www.klemmsecurity.si/sl/storitve-varovanja/varovanje-premozenja/24-slovenian/storitve/varovanje-premozenja-in-oseb/57-varnostni-nadzorni-center-vnc

M., T. (2012). *Tečaj za vodje enot. Požarna preventiva (Razvojna raziskovalna naloga).* Ljubljana: GZS.

Ministrstvo za obrambo, Uprava RS za zaščito in reševanje. (n.d.a). *Regijski centri za obveščanje*. Pridobljeno iz SOS112: http://www.sos112.si/slo/page.php?src=ks12.htm

Ministrstvo za obrambo, Uprava RS za zaščito in reševanje. (n.d.b). *Sile za zaščito, reševanje in pomoč*. Pridobljeno iz SOS112: http://www.sos112.si/slo/page.php?src=szr1.htm

P., B. (2008). *Preventivni ukrepi za preprečevanje nastanka požara*. Pridobljeno iz MORS: http://dk.mors.si/Dokument.php?id=712&lang=slv

Sintal. (n.d.). *O nas*. Pridobljeno iz Sintal: https://www.sintal.si/o-nas/

Služba vlade RS. (2011). *Pravilnik o izvajanju Zakona o zasebnem varovanju*. Pridobljeno iz PISRS: http://pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=PRAV10825

Služba vlade RS. (2012). *Pravilnik o izvajanju strokovnega usposabljanja in izpopolnjevanja varnostnega osebja, Uradni list RS, št. 24/12*. Pridobljeno iz PISRS: http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=PRAV11062

Tenzor. (n.d.). *Predstavitev podjetja*. Pridobljeno iz Tenzor: https://www.tenzor.si/o-nas/predstavitev-podjetja

Tomšič, M., & Zobec, V. (2015). *Požar in nevarne stvari [Predstavitev]*. Pridobljeno iz OŠ Poljčane: http://www.ospoljcane.si/sites/default/files/u3/novice/datoteke/POZAR-IN-NEVARNE-SNOVI%202015-gradivo.pdf

USRZS. (n.d.). *Uprava Republike Slovenije za zaščito in reševanje*. Pridobljeno iz SOS112: http://www.sos112.si/slo/page.php?src=szr11.htm

Valina. (n.d.). *Varovanje*. Pridobljeno iz Valina: https://www.valina.si/varovanje/

Zakon o zasebnem varovanju ZZasV-1. (2011). *Uradni list RS, št. 17/11 (26.3.2011)*. Pridobljeno iz PISRS: http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=ZAKO5760

Zarja elektronika. (2016). *Stabilni gasilski sistemi*. Pridobljeno iz Zarja: https://www.zarja.com/PDF/Zarja-stabilni-gasilni-sistemi.pdf

ZRSZV. (2012). *Strokovna priporočila za izvajanje intervencij v zasebnem varovanju*. Pridobljeno iz ZRSZV: https://www.zrszv.si/media/images/Dokumenti/PREDPISI/intervencije_strokovno_%20priporocilo.pdf

ZRSZV. (n.d.). *Varnostna podjetja*. Pridobljeno iz ZRSZV: https://www.zrszv.si/varnostna-podjetja

PRILOGA A – INTERVJUJI Z VARNOSTNIMI SLUŽBAMI

V1: Na objektu, ki ga varujete, je prišlo do požara, ki ga osebje ne more pogasiti. Kako ukrepate (varnostnik, VNC)?

I1: Ostanem na svojem mestu (dokler je varno) in pričakam zunanje enote.

I2: Obvestim gasilce in ostale odgovorne osebe.

I3: Pri gašenju pomagam osebju objekta, če požara ne obvladamo, obvestim pristojno gasilsko enoto in VNC.

I4: Poročam na 112 in gasim po lastnih zmožnostih.

I5: Obvestimo 112 (RECO) in pristojno gasilsko enoto (v industrijskih objektih).

V2: Ali obstajajo interni protokoli, po katerih se morata ravnati varnostnik in tehnik v VNC, če pride do požara na varovanem objektu?

I1: Da.

I2: Da.

I3: Da.

I4: Da.

I5: Protokol se izdela ob Načrtu požarnega varovanja za objekt, ko se ta priklopi na VNC.

V3: Ali je osebje dovolj usposobljeno za ravnanje v primeru požara na varovanem objektu? V kakšen obsegu ta usposabljanja potekajo?

I1: Menim, da ja. Mesečno potekajo redne vaje z gasilci, enkrat letno pa poteka vaja evakuacije in gašenja za vse zaposlene.

I2: Da, v sklopu varstva pred požarom s strani pooblaščene osebe.

I3: Zaposleni enkrat letno pogasijo manjši požar in se spoznajo z varnostnimi ukrepi, požarnim redom in evakuacijskimi potmi.

I4: Da, usposabljamo se teoretično in praktično za postopanje pri začetnih požarih.

I5: Osebje je dovolj usposobljeno za gašenje začetnih požarov, usposabljanje poteka vsako leto s praktičnim delom gašenja požara trdih snovi in vnetljivih tekočin na poligonih.

V4: Kako ste se po vaših izkušnjah v primeru požara na varovanem objektu odzvali varnostniki in VNC?

I1: Primerno.

I2: Varnostniki odlično.

I3: Zelo dobro.

I4: Dobro.

I5: Po dosedanjih izkušnjah je bil odziv obojnih dober, je pa veliko odvisno od stranke, ki jo varnostna služba varuje. Če stranka odkrito in realno posreduje informacije o nevarnih snoveh v objektu, lahko ukrepamo pravilno.

PRILOGA B – INTERVJUJI Z GASILCI

V1: Kdo in kako vas obvesti, ko je potrebna intervencija ob požaru na varovanem objektu? Katere so informacije, ki so za vas ključne in ali jih dobite?

I1: Obvesti nas varnostnik / intervent ali pa operater iz VNC-ja. Informacije, ki nam jih preda ob klicu, so: naslov, mikro lokacija, kaj gori, kakšne so razsežnosti požara in po potrebi še druge informacije.

I2: Obveščajo nas očividci ali sistemi aktivnega požarnega varovanja. Javijo nam kaj gori, obseg požara in prisotnost ljudi v požaru.

I3: Obveščeni smo preko regionalnega centra za obveščanje. Ključne informacije so kaj gori, ali so ljudje v objektu, plinske napeljave ipd.

I4: Ponoči najpogosteje avtomatski sistem javljanja, podnevi pa očividci.

I5: Večinoma iz požarnega alarma.

V2: Kakšen je postopek od prejema obvestila do začetka gašenja?

I1: Izvoz in pridobivanje čim več informacij o lokaciji in objektu ter o namembnosti objekta, po potrebi zapora in izklop energentov ter določitev pomožnih virov oskrbe z gasilno vodo.

I2: Za vsako vrsto požara obstaja postopek, ki se začne z izbiro vozila, pridobivanjem informacij, ogledom in določitvijo tehnike gašenja.

I3: Za različne intervencije imamo vnaprej predvidene postopke, ki se od objekta do objekta razlikujejo. Pri vsaki večji intervenciji vodja na kraju določi prioritete.

I4: Po prejemu obvestila o požaru se izvozi takoj. V času vožnje na lokacijo se poiščejo podatki o objektu in poskuša se kontaktirati varnostno službo.

I5: Po protokolu. Ko pridemo na mesto dogodka, se velikokrat najprej srečamo z varnostno službo, če požar ni viden že od zunaj.

V3: Na kak način pri gašenju varovanega objekta sodelujete z varnostno službo? Kaj od varnostnika na objektu pričakujete?

I1: Sodelovanje z varnostnimi službami je na visokem nivoju, kljub temu pa je največ odvisno od lastnika oziroma uporabnika objekta, kako ažurira podatke in dostope z izvajalci varovanja. V mnogih primerih se zgodi, da varnostne službe nimajo informacij ali ključev za dostop.

I2: Njihovo poznavanje mikro lokacije in lastnosti objekta je ključno pri določitvi taktike gašenja.

I3: Dostop nepooblaščenim osebam, ključi oziroma omogočanje dostopa, informacije o nevarnosti (plin, elektrika, nevarne snovi), koliko ljudi je v objektu, požarni načrt objekta…

I4: Pričakuje se točna napotitev na lokacijo, seznanitev o tem kaj gori in kakšne so morebitne nevarnosti.

I5: Napotitev na točno lokacijo, to je pomembno predvsem na velikih objektih. V takšnih primerih je dobro poznavanje varovanega objekta še posebej pomembno.

V4: So po vaših izkušnjah varnostniki dobro pripravljeni na izredne dogodke, kot je na primer požar na objektu, ki ga varujejo?

I1: Varnostniki so dokaj dobro pripravljeni, v določenih primerih požare sami obvladajo in pogasijo, kljub temu pa je veliko odvisno od dejavnosti, ki v objektu potekajo in od lastnosti objekta.

I2: Iz prakse tega ne morem potrditi, saj so podatki običajno površni ali pa varnostno osebje objekta ne pozna dovolj dobro.

I3: Delno, nekateri novo zaposleni varnostniki preslabo poznajo objekt. Občasno se zgodi, da dobimo obvestilo o požaru preko intraneta, na kraju pa varnostnik ne ve, v katerem delu objekta se je alarm prižgal.

I4: Varnostniki imajo pogosto pomanjkljive informacije in o objektu in o ravnanju med požarom.

I5: So dobro pripravljeni, v večini primerov je problem, ker varnostniki ne varujejo vedno istega objekta, ampak se selijo med objekti, zato objekte toliko slabše poznajo.

V5: Ali menite, da bi varnostna služba v primeru požara na varovanem objektu lahko naredila več oziroma naredila drugače, in s tem olajšala vaše delo?

I1: Varnostniki bi lahko več naredili izven časa požara, torej z boljšim sodelovanjem s stranko, v smislu dostopa do objektov.

I2: Boljše poznavanje objekta, hitrejše omogočanje dostopov, poznavanje ključne opreme pri požarih.

I3: Potreben bi bil interni posvet med službama o tem, kaj se pričakuje in je zaželeno za uspešno sodelovanje.

I4: Morali bi delati na preventivi in takojšnji zaznavi požara, med dogodkom bi morali biti boljše usposobljeni za varno posredovanje.

I5: Da, varnostna služba bi morala podjetje poznati do zadnjega kotička.

PRILOGA C – INTERVJUJI S CENTROM ZA OBVEŠČANJE 112

V1: Obveščeni ste o požaru na varovanem objektu. Kdo vas običajno obvesti? Kakšni so nadaljnji postopki, ki jih izvedete po prejemu obvestila?

I1: Popolnoma odvisno od časa nastanka požara, če se zgodi čez dan ali v nočnem času. Če je to čez dan ali do polnoči, nas lahko za požar pokličejo tudi mimoidoči ali mimo vozeči, preden nas obvesti varnostna služba. Varnostna služba pa seveda v vsakem primeru. Aktiviramo gasilce in po potrebi DCZ in se s pristojno varnostno službo dogovorimo o omogočenem dostopu do požara, npr. če je dostop do požara onemogočen z ograjo, da se do prihoda gasilcev ograja odklene. Varnostna služba nam lahko poda tudi natančnejše podatke kaj je zagorelo, če gre za nevarne in eksplozivne reči, če je v požaru kdo poškodovan ali ujet v ognju in podobno..

I2: Glede na to, da se je dogodek zgodil na varovanem objektu, nas o požaru lahko obvesti varnostnik, podjetje, ki objekt varuje in ki prejme obvestilo, da se na varovanem objektu nekaj dogaja, torej podjetje, policija, mimoidoči, …

Nadaljnje postopke operater centra 112 izvaja v skladu s standardnimi operativnimi postopki, prilagojenimi na regijo, ter na operativne postopke posameznih občin, torej kje, kdaj in kako posredujejo prostovoljna gasilska društva, vključno s drugimi silami, ki sodelujejo v sistemu Zaščite in reševanja.

I3: Običajno nas o požaru obvestijo očividci. Po prejemu obvestila aktiviramo pristojna gasilska društva in obvestimo OKC.

I4: O požaru nas lahko obvestijo očividci, varnostniki ali VNC. Po prejemu obvestila ukrepamo v skladu z vnaprej določenimi standardnimi postopki.

I5: O dogodku običajno poročajo mimoidoči ali varnostnik čez dan, ponoči pa VNC, ki je prejel obvestilo požarnega alarma. Glede na lokacijo in vrsto dogodka aktiviramo pristojne službe – prostovoljna ali poklicna gasilska društva, reševalce ipd.

V2: Kakšna je narava vašega sodelovanja z varnostniki in VNC v primeru požara na varovanem objektu? Ali nudite podporo po telefonu vse do prihoda drugih služb na kraj dogodka?

I1: Že ob prijavi dogodka se z varnostniki dogovorimo, da ob spremembah okoliščin na kraju dogodka vse dodatne zaplete sporočijo nazaj na 112, da lahko podamo aktiviranim reševalnim službam čim več podatkov o nesreči.

I2: V večini primerov sodelujemo z varnostniki, če smo seveda o dogodku obveščeni. Glede na vrsto dogodka v tem primeru (požara) nudimo vso podporo z nudenjem vseh podatkov, s katerimi razpolagamo, s podporo in komunikacijo s pristojnim gasilskim društvom po telefonu in radijski zvezi.

I3: Do prihoda gasilskih enot na kraj dogodka nimamo podatka, katera varnostna služba varuje objekt (v primeru, ko nas ni kontaktirala varnostna služba). Šele vodja intervencije na kraju nam sporoči, katera varnostna služba objekt varuje, nato jih o dogodku obvestimo.

I4: Varnostni službi nudimo podporo le v primeru, ko jo potrebujejo. Podporo pa nudimo tudi gasilcem, ki jim predajamo pridobljene informacije.

I5: Podporo nudimo po potrebi.

V3: Ali se po vaših izkušnjah varnostna služba v primeru požara odzove optimalno? Kaj bi lahko storila drugače ali bolje?

I1: Po mojih izkušnjah je odziv varnostnih služb v danih situacijah optimalen. Pomembno je sporočanje novo nastalih informacij do prihoda gasilcev na kraj požara. Potem pa predvidevam, da je pomembno, da v kolikor niso dodatnih informacij sporočili že na 112, sodelujejo in opozorijo na nevarno situacijo vodjo intervencije.

I2: Po mojih izkušnjah dela v ReCO se je varnostna služba večinoma odzvala optimalno in preudarno.

I3: Varnostna služba se odzove primerno.

I4: Do sedaj imam dobre izkušnje z delovanjem varnostne službe v primeru požara.

I5: Menim, da varnostna služba v primeru požara ukrepa po svojih najboljših zmožnostih.